

Årsredovisning
1985

SANDVIK

Innehåll

Koncernchefens kommentar	2
Organisation	4
Hårdmetall	5
Sandvik Hard Materials	5
Sandvik Coromant	6
Sandvik Rock Tools	7
Sandvik Steel	8
Sandvik Saws and Tools	9
Sandvik Process Systems	10
Sandvik Electronics	11
Koncernledning, staber och servicebolag	11
Sandviks forskning och utveckling	12
Förvaltningsberättelse	14
Redovisningsprinciper	18
Redovisning koncernen	20
Redovisning moderbolaget	24
Noter och kommentarer	26
Personal	30
Aktieinnehav	31
Vinstdisposition	34
Revisionsberättelse	34
Styrelse och revisorer	35
Affärsenheter	36
Sandvik-aktien	38
Fem år i sammandrag	40

Kort om Sandvik

Sandvik-koncernen är ett av Sveriges största exportföretag och verksamt över hela världen genom mer än 100 bolag i över 40 länder. Koncernen har idag 24.000 anställda och en omsättning på drygt 12 miljarder kronor.

Sedan starten 1862 har Sandvik utvecklats från ett mellan-svenskt stålverk till en internationell industrikoncern. Två faktorer som i hög grad bidragit till denna utveckling är en ständig produktförnyelse med inriktning på avancerad teknologi och en målmedveten satsning på internationell marknadsföring i nära kontakt med kunderna överallt i världen.

Sandvik är nu världens största tillverkare av hårdmetallprodukter, bl a verktyg för skärande bearbetning och bergborring, och ledande tillverkare av rör, band och tråd i rostfria och höglegerade specialstål, sågar och andra verktyg samt transportör- och processsystem.

Koncernens verksamhet omfattar sju separata affärsområden: Sandvik Coromant, Sandvik Rock Tools, Sandvik Hard Materials, Sandvik Steel, Sandvik Saws and Tools, Sandvik Process Systems samt Sandvik Electronics.

Drygt 90% av försäljningen sker utanför Sverige. Med lokal tillverkning, lagerhantering, distribution, teknisk service och effektiva leveranssystem kan Sandvik ge sina kunder den närservice de kräver.

Varje år satsas ungefär 4% av den totala omsättningen i forskning och utveckling av nya produkter och produktionsmetoder. Mer än 1.300 metallurger, kemister, ingenjörer och andra forskare är sysselsatta inom denna verksamhet vid de olika Sandvik-företagens utvecklingsenheter.

Ekonomisk information

Bokslutskommuniké	mars
Årsredovisning	april
Rapport 1:a kvartalet	maj
Halvårsrapport	augusti
Rapport 3:e kvartalet	november

Ekonomisk information kan beställas från

Sandvik AB
Koncernstab Information
811 81 SANDVIKEN
Tel 026-26 42 65

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålls torsdagen den 15 maj 1986 kl 14.00 i Folkets Hus, Sandviken.

Aktieägare, som vill delta i bolagsstämman, skall anmäla detta till styrelsen under adress Sandvik AB, Koncernstab Juridik, 811 81 Sandviken, eller per telefon 026-26 52 70. Anmälan skall vara Sandvik AB tillhanda senast den 12 maj kl 15.00. För att få rätt att delta måste aktieägare också senast den 5 maj 1986 vara införd i den av Värdepapperscentralen VPC AB förda aktieboken. Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste senast den 5 maj 1986 hos VPC tillfälligt ha inregistrerat aktierna i eget namn för att äga rätt att delta i stämman.

Utbetalning av utdelning

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att utdelning för år 1985 lämnas med 14 kronor per aktie.

Som avstämningsdag för rätt till utdelning föreslås den 21 maj 1986. Om förslaget antas av bolagsstämman, beräknas utdelningen kunna sändas ut den 28 maj 1986. Utdelningen skickas till dem som på avstämningsdagen är införda i aktieboken eller i särskild förteckning över panthavare m fl.

Utdelningen sänds ut av Värdepapperscentralen. För att underlätta utdelningsredovisningen bör aktieägare som ändrat adress meddela förändringen till sin bank eller till Värdepapperscentralen VPC AB, Box 7444, 103 91 Stockholm, i god tid före avstämningsdagen.

1985

- Fortsatt resultatförbättring. Vinsten ökar med 60% till 1.610 MSEK.
- Alla rörelsegrenar ger nu tillfredsställande resultat. Hårdmetall visar bäst lönsamhet.
- Finansnetto och soliditet starkt förbättrade.
- Avkastning på eget kapital ökar till 20%.
- Aktiesplit 4:1 samt fondemission 1:3 föreslås.
- Svagare försäljningsökning, men bibehållen resultatnivå förväntas under 1986.

	1985	1984
Orderingång, MSEK	12.927	11.868
Fakturerad försäljning, MSEK	12.560	11.299
varav utanför Sverige, %	92	92
Resultat före extraordinära poster, MSEK	1.610	1.013
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,3	20,0
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, %	20,5	15,4
Resultat per aktie, SEK	82:–	52:–
Utdelning per aktie, SEK*	14:–	10:–
Antal anställda 31.12	24.033	23.777

* 1985 enligt förslag

Sandvik på rätt kurs igen – och i tätposition

Sandvik-koncernen nådde 1985 sitt bästa resultat någonsin. Man kan då fråga sig hur ett så stort företag som Sandvik så snabbt kan vända en till synes katastrofal situation 1982–83 till ett mycket tillfredsställande läge 1984–85.

Man kan inte på ett par år enkelt växla bransch, än mindre uppnå en vinnande marknadsposition. Dessa uppgifter kräver ofta mycket lång tid. I Sandviks fall har nya affärsområden gradvis utvecklats under ett halvt århundrade. Genom medvetna satsningar på forskning och utveckling samt på en internationalisering av marknadsföringen, har det från början småskaliga svenska företaget Sandvikens Jernverk kunnat nå internationellt dominerande positioner inom ett antal affärsområden.

Strategi och decentralisering

När basen är den rätta kan ett krisläge förbättras relativt snabbt, speciellt om man får hjälp av konjunkturen. En kris ökar förståelsen hos de anställda och gör det lättare att föra ut information om företagets problem och möjligheter och därmed snabbare komma på rätt kurs igen.

En viktig åtgärd för Sandvik var att införa en ny organisation där initiativ och ansvar decentraliserades så att varje affärsområde kunde välja optimal strategi och taktik för sin verksamhet.

Samarbetet mellan enheterna ba-

serar sig på frivilliga överenskommelser snarare än centrala direktiv. Härigenom har vi snabbt kunnat uppnå en betydande förbättring i utnyttjandet av såväl personella som finansiella resurser. En eliminering av strategiskt oviktiga, förlustbringande enheter var därvid betydelsefull.

Eftersom den nya organisationen kräver ett nytt sätt att tänka har alla från företagsledning till arbetsledare satt sig på skolbänken. Utbildningen har föregåtts av enkäter till de anställda, där problem och möjligheter analyserats. Affärsområdets egna chefer har fungerat som lärare under de flesta avsnitten.

På så sätt har man kunnat enas om aggressiva men realistiska mål och gjort dessa allmänt kända, vilket är en förutsättning för ett decentraliserat ansvarstagande.

De långsiktiga målen

De flesta enheterna har redan under 1985 nått sina kortsiktiga mål, men ingen slår sig till ro med detta. Nästa uppgift är att visa att Sandviks framgångar inte bara är en följd av goda konjunkturer. Under 1986, och framför allt 1987, räknar vi med att få visa att vi också klarar av motvind. Varje affärsenhet kommer att agera på sitt sätt, efter sina förutsättningar – beroende på lokal konjunktur, lokal marknadsposition och de lokala konkurrenternas agerande.

Generellt kan dock sägas att Sand-

vik, genom de senaste årens omstrukturering och koncentration på vissa starka områden, endast i ringa utsträckning skall behöva dras in i de priskrig, som uppstår i ostrukturerade branscher under lågkonjunktur. Vi har också styrkan att våra viktiga affärsområden nu har en bättre lönsamhet än sina konkurrenter. Detta gäller framförallt produktområdena Hårdmetall och Stål. Genom att vi kraftigt minskat de fasta kostnaderna är vi också mindre känsliga för tillfälliga volymminskningar.

Vikten av det senare är välbekant inom organisationen och alla har under 1985 ansträngt sig för att klara sina uppgifter utan att öka sina resurser trots en betydande volymmökning.

Än viktigare är att konstatera att det trots en tid av svårigheter finns ett långsiktigt tänkande inom Sandvik. Varje enhet har definierat de nischer där de vill försvara, förstärka eller uppnå en dominant marknadsposition. Produkt- och marknadsutveckling inriktas metodiskt mot dessa mål. Företagsförvärv ingår också i planerna.

Grunden till Sandviks långsiktiga framgång ligger i den metodiska satsningen på forskning och utveckling, styrd av impulser från egna tekniker som arbetar tillsammans med våra kunder. För att uppmärksamma produktutvecklarnas viktiga insatser har vi instiftat ett pris till Årets Produktutvecklare. Utmärkelsen som fått

namnet Wilhelm Haglund-medaljen kommer att utdelas för första gången vid årets bolagsstämma.

Sammanfattningsvis är målet att som ett genomsnitt för en hel konjunkturcykel klara en avsevärt högre avkastning efter skatt på eget kapital än rådande bankränta. Strategin är därvid att satsa på fortsatt internationell expansion inom de valda produkt-nischerna både genom egen utveckling och genom företagsförvärv. Någon diversifiering är inte aktuell, men en bindning med kompletterande produktområden, som har synergi med de existerande, kan tänkas i samband med företagsförvärv. Den förbättrade finansiella ställningen är en viktig förutsättning för denna strategi.

Sandvik nu attraktivt

Genom den kraftiga resultatförbättringen har Sandviks aktieägare fått utdelning på sitt förtroende för oss. Avkastningen efter beräknad skatt uppgår 1985 till 20% räknat på vårt justerade egenkapital. Aktievärdet har nästan fördubblats under 1985 och är nu användbart som betalningsmedel om ett större företagsförvärv skulle kräva mera kapital.

Jag tycker också att det är bra att så många av våra anställda kan få del av Sandviks värdeökning.

Bolagsstämman bemyndigade i maj 1985 Sandvik att uppta ett konvertibelt förlagslån, riktat till koncernens anställda. Två tredjedelar av alla månadsavlönade och så gott som alla chefer, utnyttjade detta erbjudande, totalt över 3.600 personer. Av dessa tecknade sig drygt 200 anställda för större belopp än 25.500 SEK, den högsta summa för vilken Sandvik arrangerade lånemöjligheter. Alla fick teckna det belopp de själva hade begärt och någon kvotering behövde inte ske.

Att det är attraktivt att arbeta för Sandvik får vi många bevis för. Trots stor teknikerbrist i landet konkurrerade 600 högskolestuderande om årets 20 traineepplatser. Detta är ytterligare en grundsten för våra fortsatta framgångar.

Bra utgångsläge inför 1986

Som framgår av förvaltningsberättelsen och redogörelserna från de olika

bolagen kännetecknas 1985 års verksamhet inte av några dramatiska händelser. Ändå har samtliga stora affärsområden förbättrat sin lönsamhet och visar att de kan ge god avkastning på insatt kapital och därmed skapa förutsättningar för en trygg sysselsättning för sina anställda.

- Sandvik Coromant har med sitt Block Tool System lämnat ytterligare ett bidrag till verkstadsindustrins effektivisering och automatisering. Flera kommer att följa.
- Sandvik Rock Tools breddar sin verksamhet med verktyg för kolbrytning och borring efter olja och gas, delvis baserad på ny teknik. Här öppnas nya intressanta möjligheter utanför den traditionella gruv- och anläggningsindustrin.
- Sandvik Hard Materials, som i första hand varit internleverantör, kommersialiserar sitt kunnande. Redan nu svarar försäljning till externa kunder för hälften av omsättningen.
- Sandvik Steel har visat att man genom koncentration till högt förädlade nischprodukter kan tävla med verkstadsindustrin i lönsamhet.
- Även Sandvik Saws and Tools når en imponerande avkastning på sitt kapital genom en koncentrations- och dominansstrategi. De är världens största tillverkare av sågar och sågblad.
- Sandvik Process Systems har koncentrerat sin verksamhet till fyra basområden. Detta har snabbt gett en starkt positiv effekt på lönsamheten.

Trots den kraftiga sänkning av lagren som genomfördes 1983-84 har vi gjort ytterligare reduceringar 1985. Detta har bl a möjliggjorts av den nya logistik som införts med snabba direktleveranser över hela världen och mindre dubbellagring. Särskilt glädjande är att lagerminskningen kunnat ske med bibehållen leveranssäkerhet.

Den minskade kapitalbindningen har bidragit till en betydande förbättring av finansnettot vilken bör bli bestående. Valutorna har under året utvecklats gynnsamt för vår del.

1986 är, när detta skrivs, fortfarande

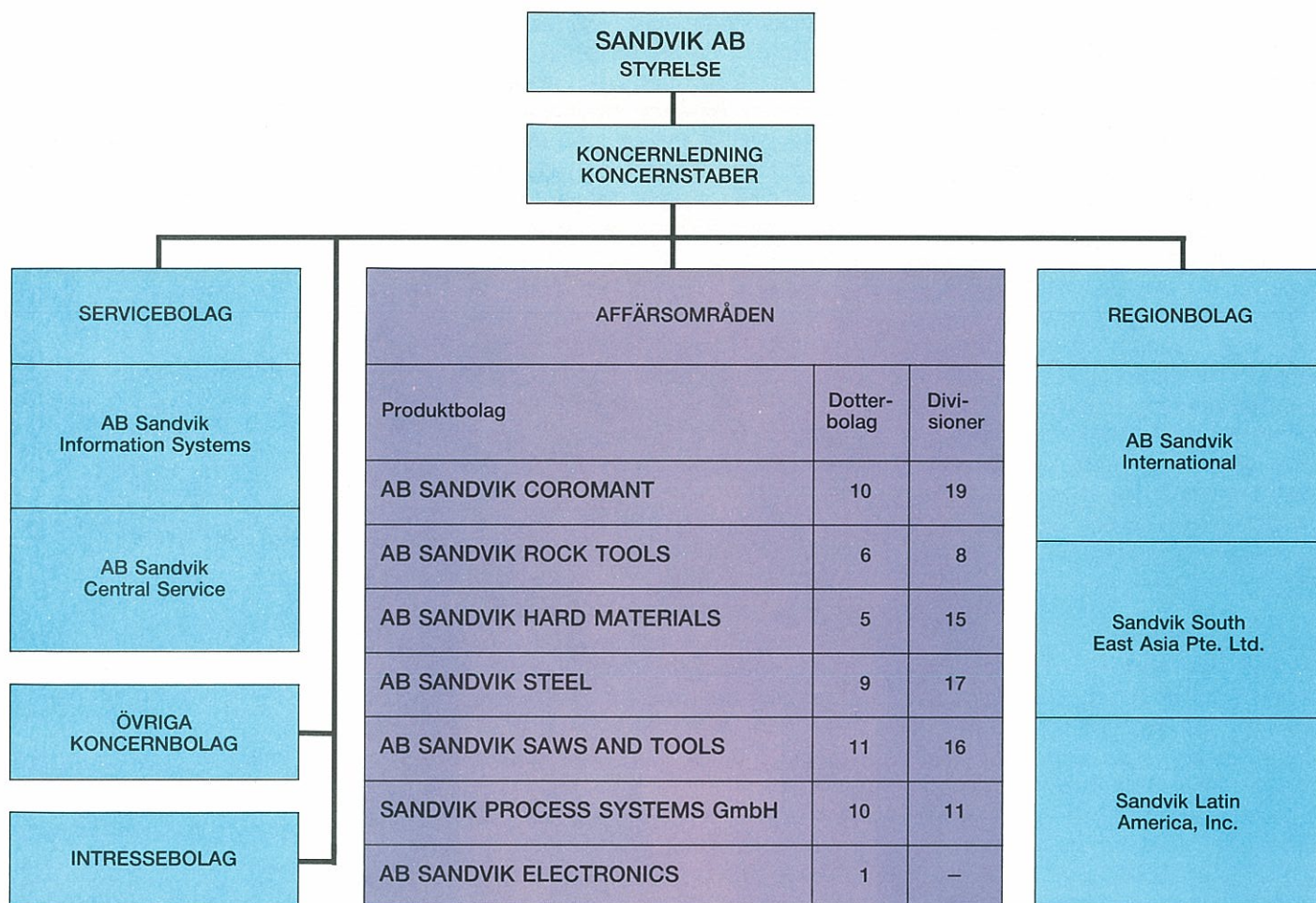
de ett osäkert kort. Vi tror att konjunkturtoppen är passerad och väntar oss kärvare tider. Jag anser dock att Sandvik nu är så starkt rustat att vi även med en svagare försäljningsökning under året kommer att uppnå samma resultatnivå som 1985.

Det är 1986 års utmaning!

Sandviken i mars 1986

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör och koncernchef

Organisation

Affärsområden

Basen i Sandviks organisation utgörs av sju separata affärsområden som svarar för utveckling, produktion och försäljning av koncernens produkter. Varje affärsområde leds av ett produktbolag som på alla stora marknader har egna dotterbolag eller divisioner i gemensamma Sandvik-bolag.

En närmare beskrivning av de olika produktområdena och däri ingående affärsområden finns på sid 5–11.

Regionbolag

Utanför huvudmarknaderna marknadsförs Sandviks produkter av tre regionbolag:

AB Sandvik International, med huvudkontor i Sandviken, ansvarar för marknadsföringen i bl.a. Sovjetunionen, Östeuropa, Folkrepubliken Kina, Mellanöstern samt Afrika utom Sydafrika. Företaget ansvarar även för försäljning och uppförande av anläggningsprojekt, d.v.s. nyckelfärdiga fabriker m.m., i främst statshandelsländerna.

Sandvik Latin America, Inc., lokaliserat till Miami, USA, ansvarar för

marknadsföringen i Latinamerika utom Mexiko, Argentina och Brasilien. Inom regionen drivs verksamheten i stor utsträckning genom lokala dotterbolag.

Sandvik South East Asia Pte.Ltd., med huvudkontor i Singapore, ansvarar för marknadsföringen av koncernens produkter i Sydostasien via lokala dotterbolag och agenter.

Servicebolag

För gemensam service finns två speciella resultatansvariga bolag där de största kunderna utgörs av de svenska Sandvik-enheterna, men tjänster säljs även till dotterbolag utanför Sverige och till externa kunder.

AB Sandvik Central Service arbetar i huvudsak inom områdena Logistik, Personal, Ekonomi, Fastighetsförvaltning samt Information och Reklam.

AB Sandvik Information Systems tillhandahåller tjänster inom systemutveckling, datateknik, datadrift, tele- och datakommunikation samt datautbildning.

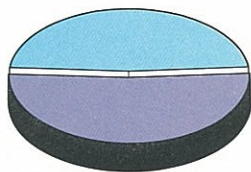
Övriga enheter

Sandviks organisation innefattar dessutom ett antal intressebolag vilkas verksamhet i allmänhet tillhör något av affärsområdena.

I gruppen övriga bolag ingår genom koncernledningen styrda bolag eller bolagsgrupper med från de sju affärsområdena skild marknadsstrategi.

Sandviks styrelse presenteras på sid 35, koncernledning, stabschefer och servicebolagschefer på sid 11.

Hårdmetall

Andel av koncernens omsättning

	1985	1984
Fakturerad försäljning externt, MSEK	6.646	5.898
Resultat före o poster, MSEK	1.103	795
Avkastning på arbetande kapital, %	31,1	23,2
Investeringar, MSEK	340	188
Antal anställda 31.12	12.929	12.606

Sandvik är världens största tillverkare av hårdmetall, en pulvermetallurgisk produkt, som kännetecknas av stor hårdhet, extrem slitstyrka och god seghet. Hårdmetall används i många industriella sammanhang och har en avgörande betydelse för många produkters prestanda.

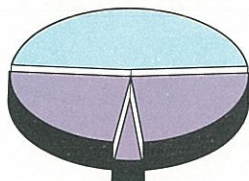
Sandviks helägda hårdmetallrörelse är organiserad i tre affärsområden: Sandvik Coromant, Sandvik Rock Tools och Sandvik Hard Materials.

Verksamheterna är beroende av varandra på flera väsentliga punkter. Hard Materials är till exempel den största materialleverantören till såväl Coromant som Rock Tools. Vissa tunga forsknings- och utvecklingsprojekt drivs gemensamt av de tre affärsområdena.

Sandvik Hard Materials

Lars Wahlqvist

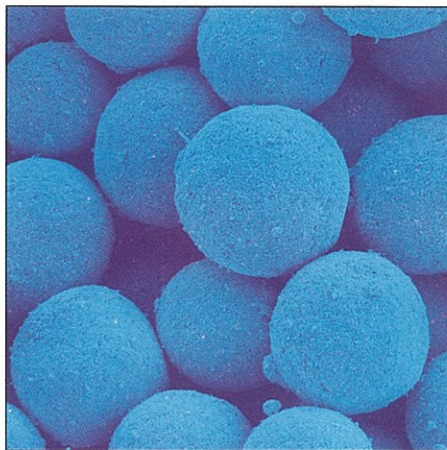
Andel av koncernens omsättning

Sandvik Hard Materials utvecklar, tillverkar och marknadsför hårdmetallpulver och pulverhalvfabrikat samt färdigmanufakturad hårdmetall för slitdetaljer och konstruktionsändamål. Under 1985 fortsatte vi vår affärsutveckling mot en ökad extern försäljning av våra traditionella huvudprodukter, samtidigt som de nya produktområdena keramik, superhårda material samt hårda titannitridskikt förts närmare en bredare kommersialisering.

Hard Materials externa fakturering ökade under året med 18% till 536 MSEK av en total fakturering som uppgick till 1.105 MSEK. Externleveranser svarade således för 49% av Hard Materials fakturering.

Försäljning och marknadsutveckling

Efterfrågan på Hard Materials produkter var god. Särskilt gäller detta produkter tillverkade vid våra dotterbolag i Europa. Verksamheterna i England och Frankrike överträffade med god marginal föregående års aktivitet. Varmvalsar för valsning av

tråd, vilka tillverkas i Stockholm och som under flera år haft en kärv marknad, överträffade också förväntningarna.

Forskning och utveckling

Insatserna inom FoU-området var oförändrat stora såväl vid vårt centrala utvecklingscentrum i Stockholm som vid våra forskningscentra i England, Frankrike och Indien. En ytterligare fokusering av våra resurser mot projekt som på kort eller medellång sikt kan leda till försäljning har skett.

Vi har förstärkt organisationen inom keramikområdet samt slutit samarbetsavtal och licensavtal med andra företag för att forcera utvecklingen inom detta intressanta materialområde.

I såväl Sverige som Indien har vi utarbetat metoder för att omarbota lågvärdiga råvaror och hårdmetallskrot till högvärdiga råvaror som där efter kan användas i pulverproduktionen.

Resultat

Resultatutvecklingen var mycket tillfredsställande under året. Samtliga enheter gav ett positivt bidrag till verksamheten. Detta gäller även de under 1982-1983 rekonstruerade enheterna Wimet i England och Eurotungstène (numera Ugicarb) i Frankrike.

Utsikter för 1986

Under 1985 har det relativa kostnadsläget förbättrats vid flertalet av Hard Materials anläggningar och därmed givit förbättrade konkurrensmöjligheter. Även om den totala industrin under 1986 förväntas minska sin efterfrågan inom Hard Materials produktområden, räknar vi med att upprätthålla en i det närmaste oförändrad volym inom de traditionella produktområdena hårdmetallpulver och hårdmetall.

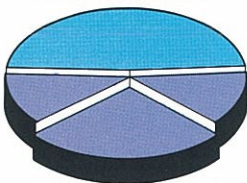
Inom de nya produktområdena, hårda och superhårda material, förväntas en tillväxt även under 1986.

Genom en fortlöpande processutveckling kan Sandvik Hard Materials tillverka och leverera hårdmetallpulver med en mycket jämn och hög kvalitet. Bilden visar pulveragglomerat i 100 gångers förstoring. De är sfäriska och har jämn storlek, vilket ger mycket goda flödes- och pressningsegenskaper.

Sandvik Coromant

Clas Åke Hedström

Andel av koncernens omsättning

Sandvik Coromant utvecklar, tillverkar och marknadsför hårdmetallverktyg för metallbearbetning och är världsledande på detta område.

Vår affärsidé är att vi inte bara skall erbjuda våra kunder förstklassiga verktyg utan också det bearbetningskunnande som behövs för att kunden skall nå bättre produktionsekonomi, höjd produktivitet och därmed ökad konkurrenskraft.

Vi bygger vårt produktprogram på en bas av spånskärande verktyg för svarvning, fräsning och borrar. Vi kompletterar det med sådan utrustning som krävs för att hålla och växla både verktyg och arbetsstycken, samt för att styra eller övervaka bearbetningsprocessen.

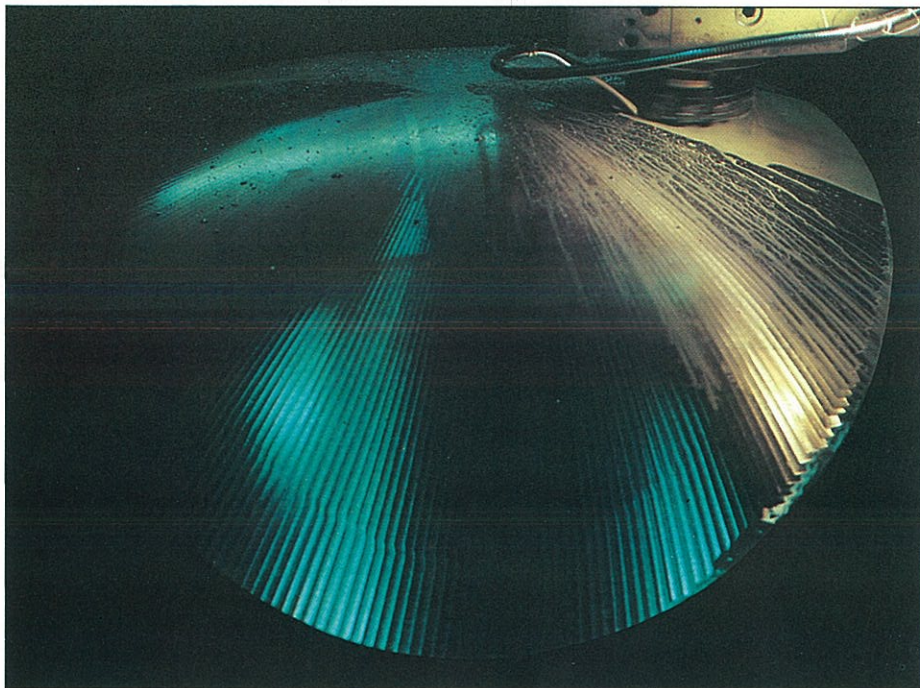
Positiv marknadsutveckling

På i stort sett samtliga marknader kunde vi under året notera god tillväxt. De större marknader som gått starkast framåt är Västtyskland, Italien, Frankrike, Brasilien, Mexiko och Australien. Trots en viss generell avmattning i den nordamerikanska verkstadskonjunkturen, ökade vi också vår försäljningsvolym på den betydelsefulla USA-marknaden.

Efterfrågan på vårt Block Tool System för automatisk verktygsväxling ökade. Det har hittills installerats i nära 1.500 svarvar runt om i världen. Cirka tre fjärdedelar av alla nyinstallerade CNC-styrda svarvar med modulära verktygssystem har utrustats med Block Tools.

Under året har flera nya produktprogram med starkt förbättrade prestanda introducerats, bland annat för gängverktyg, avstickningsverktyg och fräsar i mindre dimensioner.

Vår externa försäljning under 1985 uppgick till 3.904 MSEK, d.v.s. en ökning med 11% i jämförelse med före-

Sandvik Coromant är en världsledande leverantör av hårdmetallverktyg för avancerad metallbearbetning inom modern, högteknologisk industri, t.ex. flygindustri och rymdteknik. Antennformarna till kommunikationssatelliter tillverkas bl.a. med Modulmill-fräsar och skär från Coromant.

gående år. 97% av försäljningen sker på exportmarknaderna.

Högt kapacitetsutnyttjande

Coromant har 35 tillverkningsenheter runt om i världen. Under 1985 ökade vår totala produktionsvolym med 14%. Kapacitetsutnyttjandet var mycket högt. Genom organisatoriska ändringar, rationaliseringar och andra åtgärder, förkortades genomloppstiderna samtidigt som vi ytterligare höjde produktkvaliteten. Investeringarna under 1985, 160 MSEK, och de som planeras för 1986, är i första hand inriktade på en vidare effektivisering av produktionen.

Fortsatt decentralisering och personalutveckling

Varje marknad och varje industri har sina specifika behov. Vår styrka ligger i att vi kan erbjuda lösningen till varje enskild kunds problem. Detta kräver en till varje marknad anpassad försäljningsorganisation med hög teknisk kompetens och med specialistresurser direkt tillgängliga för kundrådgivning. Under 1985 förstärktes vår marknadsorganisation samtidigt som vi genomförde en långtgående delegering av ansvar till Coromantbolagen i Skandinavien, England, Frankrike, Västtyskland, USA och Japan. Även i övriga delar av organisationen har åtgärder vidtagits för en

ökad decentralisering och målstyrning. Under året avslutades ett omfattande utvecklings- och utbildningsprogram för ca 350 chefer och andra nyckelpersoner i den svenska organisationen. Denna satsning fullföljs nu i utlandsorganisationen.

Forskning och utveckling

Coromant satsar årligen ca 5% av sin omsättning på utveckling av nya produkter. Dessa resurser inriktas främst på att ta fram skär med förhöjda prestanda och för nya, svårbearbetade material. För det växande behovet inom oövervakade bearbetningsprocesser utvecklas verktygssystem och monitorutrustning. Vi kommer att intensifiera satsningarna inom dessa områden under de närmaste åren och kommer därmed att spela en viktig roll i den förändring som pågår inom verkstadsindustrin med en ökande användning av datateknik och en allt högre automatiseringsgrad.

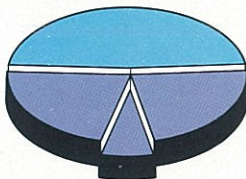
Utsikter för 1986

Även om konjunkturläget och affärsklimatet troligen kommer att försämrats mot slutet av året förutser vi en fortsatt hög aktivitetsnivå och fullt kapacitetsutnyttjande. Vi räknar med att kunna öka försäljningsvolymen ytterligare och att bibehålla resultatet på samma nivå som 1985.

Sandvik Rock Tools

Lars Östholm

Andel av koncernens omsättning

Sandvik Rock Tools utvecklar, producerar och marknadsför verktyg för bearbetning av berg och överliggande jordlager. Vår målsättning är att förse våra kunder med de bästa verktygen och därmed ge dem den bästa produktionsekonomin.

Vår externa försäljning 1985 uppgick till 1.216 MSEK.

Slående borrar

Vi är världens största tillverkare av verktyg för slående borrar och har marknadens bredaste produktprogram. Sedan drygt 40 år marknadsförs produkterna i huvudsak av Atlas Copco.

En intensiv vidareutveckling av befintliga produkter, i kombination med framtagning av nya koncept, ger oss en stabil plattform för att möta de krav, som ny teknik och allt effektivare bergborrmaskiner ställer på verktygen.

Bergborrverktyg arbetar under extremt höga påkänningar. Högre precision i konstruktion och tillverkning ger därför tydliga utslag i form av ökade prestanda och livslängder. För kunden innebär detta lägre kostnad per borrar meter.

Vår produktion har under året moderniserats för att ytterligare höja produktkvaliteten och samtidigt hålla tillverkningskostnaderna på rimlig nivå.

Under 1985 introducerade vi en ny generation sänkborkronor, ett bredare sortiment stiftborkronor och en modifiering av vår jordborrningsutrustning Odex. Resurser satsades också på utveckling av borrarstänger, tex Speedrod för borrar både under och ovan jord.

Borkronor för olje- och gasindustrin är ett av Sandvik Rock Tools nya verksamhetsområden. Det amerikanska dotterbolaget Strata Bit har utvecklat en speciell borkrona med skär av industridiamant.

Oljeborring

Våra borkronor med skär av sintrad diamant för olje- och gasindustrin, nådde stora försäljningsframgångar. Dessa sk PDC-kronor har i vissa bergarter tre gånger så hög borsjunkning som konventionella borkronor och erbjuder därför en starkt förbättrad ekonomi för kunderna. Marknaden för PDC-kronorna finns framför allt på oljefälten i USA och i Nordsjön, men vi har även gjort framgångsrika inbrytningar i Sydostasien och Sydamerika. Tillverkningen är förlagd till vårt dotterbolag Strata Bit Corp. i Houston, USA.

Roterande krossande borrar

Marknaden för rullborkronor för språnghålsborring, som totalt sett är vikande, kännetecknas av hård konkurrens och låg prisbild. Vi har trots detta lyckats försvara vår marknadsposition, som en av de ledande tillverkarna. Våra produkter inom denna sektor har ett betydande kvalitetsförsprång i förhållande till konkurrenterna.

Detsamma gäller våra utrustningar för fullareaborring. Denna typ av utrustning används tex vid direktborring av fullstora förbindelsegångar i gruvor. Metoden har god tillväxtpo-

tential. För att möta växande behov planeras produktion av hårdmetallförsedda verktyg för tunneldrivning.

Mineralbrytningsverktyg

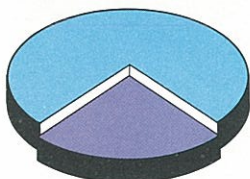
Detta område utvecklades positivt under året. Volymtillväxten, cirka 25%, var god och innebär att vi stärkt vår position på marknaden. Tillverkningen av verktyg för mineralbrytning sker främst vid våra enheter i England och Frankrike.

Genom samordning av såväl produktion som produktsortiment har vi ökat vår konkurrenskraft och kunnat introducera mineralbrytningsverktygen på nya marknader, tex Sydostasien, Sydamerika och Mellersta Östern. Vi har även utvecklat nya systemlösningar, tex ShearMaster, ett verktygssystem för kolbrytning, och System 2000 för vägghyvlning och isrivning.

Sandvik Steel

Gunnar Björklund

Andel av koncernens omsättning

	1985	1984
Fakturerad försäljning externt, MSEK	4.096	3.473
Resultat före e o poster, MSEK	255	239
Avkastning på arbetande kapital, %	14,7	15,6
Investeringar, MSEK	118	113
Antal anställda 31.12	5.784	5.585

Sandvik Steel har utvecklat en ny metod för tillverkning av grova rör i höglegerade stål. Bilden visar en kona som används vid framställning av högkoncentrerad svavelsyra.

Sandvik Steels affärsidé är att utveckla, tillverka och marknadsföra långt förädlade stålprodukter och specialmetaller. Målet är att vi skall uppnå en ledande position på världsmarknaden inom intressanta produktgrupper. Våra viktigaste produkter är:

- Rostfria rör för bl a process-, kraft- och olja-gasindustrin samt kompletterande produkter för dessa industrier i form av rördelar, plåt och stång samt svetsmaterial.
- Rör i zirkonium och titan för kapsling av kärnbränsle respektive hydraulledningar i flygplan.
- Kallvalsat och härdat bandstål samt dragen tråd för tillverkning av precisionsdetaljer inom finmekanisk industri.

Fortsatt resultatförbättring

Sandvik Steels fakturering 1985 uppgick till 4.096 MSEK, en ökning med 18% jämfört med 1984. Efterfrågan ökade, särskilt starkt för rör och trådprodukter, på den europeiska marknaden. Uppgången i USA mattades något.

Resultatet förbättrades något till 255 MSEK. Det försämrade kostnadsläget relativt omvärlden motverkades av ett ökat kapacitetsutnyttjande, förbättrad produktmix och genomförda rationaliseringar.

Forskning och utveckling

Vår traditionellt starka satsning på forskning och utveckling intensifierades. Forskningsresurserna förstärktes både personellt och utrustningsmässigt vid vårt FoU-centrum i Sandviken.

Uppförandet av en ny anläggning för tillverkning av grova rör i höglegerade stål påbörjades. Rören skall tillverkas enligt den metod som utvecklats av vårt forskningsföretag Osprey Metals Ltd. Med den nya anläggningen kan nuvarande dimensionsområde utvidgas och nya legeringar tillverkas.

Produktion och marknad

De största produktionsenheterna ligger i Sandviken och omfattar alla steg i tillverkningen från smältning till kallbearbetning av långt förädlade slutprodukter. Utanför Sverige finns betydande enheter för vidareförädling, bl a i USA, Canada, Brasilien och Spanien.

Under året påbörjades leveranser av ämnen till det delägda företaget Fagersta Stainless AB. Kapaciteten i stålverk och stränggjutning kan därigenom fullt utnyttjas. Investeringarna i anläggningar för vidareförädling fortsatte på en oförändrat hög nivå.

Genom att utnyttja integrerade datanät har vi ytterligare kunnat effektiv-

sera distributionen via lokala och regionala lager i mer än 40 länder. Kapitalomsättningshastigheten ökade samtidigt som servicegraden förbättrades. Försäljningen av kompletterande produkter ökade påtagligt.

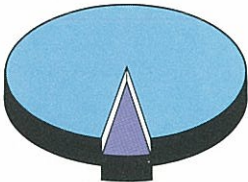
Framtida möjligheter

Omstrukturering, rationalisering samt förnyelse av produktprogram och organisation har starkt förbättrat vår position på marknaden. De två senaste årens goda resultat har möjliggjort en betydande finansiell konsolidering. Genom fortsatta satsningar på vidareförädlade produkter får vi goda möjligheter att upprätthålla en tillfredsställande lönsamhet även på längre sikt.

Sandvik Saws and Tools

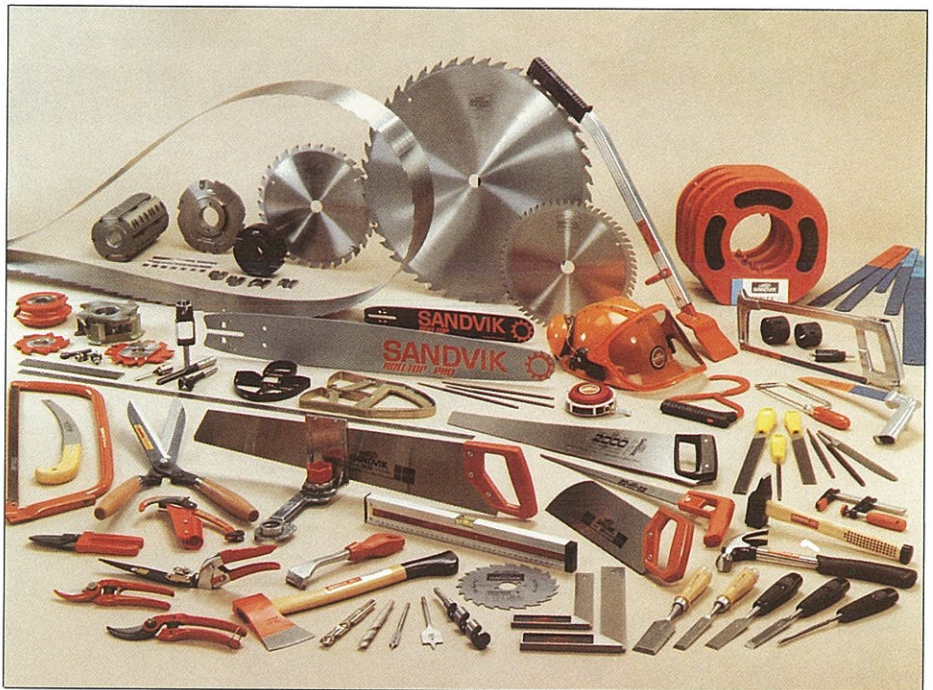

Hans Norman

Andel av koncernens omsättning

	1985	1984
Fakturerad försäljning		
externt, MSEK	1.069	1.039
Resultat före e o poster, MSEK	95	65
Avkastning på arbetande kapital, %	23,0	18,4
Investeringar, MSEK	25	18
Antal anställda 31.12	1.941	1.938

Sandvik Saws and Tools är världens största tillverkare av sågar och sågblad och har ett brett sortiment av verktyg för trä- och metallbearbetning samt för trädgårdsskötsel.

Sandvik Saws and Tools tillverkar och marknadsför sågar och andra verktyg för trä- och metallbearbetning samt för trädgårdsskötsel. Verktygen används inom industri, hantverk och hobbyverksamhet. Länder i Västeuropa svarade 1985 för 70% av vår fakturering på 1.069 MSEK. Andra viktiga marknadsområden är Nordamerika och Sydostasien.

Huvuddelen av produkterna säljs genom grossister och detaljister. En mindre del säljs direkt till trä- och metallindustri.

Framgångsrik strategi

Omstruktureringen av Saws and Tools under början av 1980-talet innebar en koncentration på de produktlinjer, där vi redan hade en styrkeposition. Förlustbringande eller rörelsefrämmande verksamheter utvecklades och tillverkningen koncentrerades till färre enheter. Bolaget är nu uppdelat i produkt- och distributionsorienterade centra med en långtgående delegering av ansvar för produktion, utveckling och marknadsföring. Den nya organisationen har visat sin effektivitet och verksamt bidragit till vår resultatförbättring.

I strategin ingår också en koncentration på de viktiga marknaderna i Västeuropa.

Lönsamt samarbete

Under 1985 vidareutvecklades ett koncept under namnet "Profitable Partnership". Aktiviteten markerar vår strävan att etablera ett ännu närmare samarbete med distributionsledet.

Ett grundkrav är att våra produkter har en teknisk kvalitet som väl motsvarar konsumentens förväntningar och behov. Vi bedriver en kontinuerlig utveckling av skärförmåga, eggskärpa och slitstyrka på sågar och andra verktyg med utnyttjande av nya material och ny produktionsteknologi.

Produkternas kommersiella kvalitet, tex form, färg och förpackning, är ofta avgörande för konsumentens val. Saws and Tools har en i branschen erkänt hög nivå i detta avseende.

Av stor betydelse för distributören är våra system för pålitlig leveransservice, effektiva beställningsrutiner och attraktiv varuexponering. Förpackningarna anpassas noga för hantering och exponering i lager och butiker.

Samarbetet med distributörerna innefattar också utbildning av säljpersonal, reklamstöd och teknisk service hos industrikunder. I referensgrupper med våra distributörer planeras marknadsåtgärder och lansering av nya produkter.

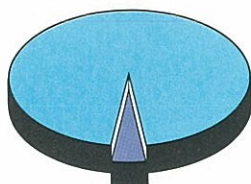
Bas för expansion

Fortsatt konsolidering av verksamheten och ett konsekvent tillämpande av våra strategier har givit oss en stark ställning på den internationella verktygsmarknaden. Från denna position har vi goda förutsättningar att möta förändringar i marknadsläget med bibehållen tillfredsställande lönsamhet. Samtidigt har vi en stabil bas för att utnyttja de möjligheter till expansion, som konjunkturläge och strukturella förändringar i verktygsbranschen kan medge.

Sandvik Process Systems

Staffan Paues

Andel av koncernens omsättning

	1985	1984
Fakturerad försäljning		
extern, MSEK	647	675
Resultat före e o poster, MSEK	62	-7
Avkastning på arbetande		
kapital, %	36,1	4,3
Investeringar, MSEK	11	29
Antal anställda 31.12	884	1.046

Sandvik Process Systems, med huvudkontor i Stuttgart, Västtyskland, har koncentrerat sin verksamhet till stålband och maskinutrustning för processindustrin. Engineeringuppdrag utgör en ökande del av verksamheten.

Som följd av omfattande organisatoriska förändringar, som genomfördes under slutet av 1984 och början av 1985, visar vi nu ett tillfredsställande resultat efter ett antal förlustår. Såväl lönsamhetsutvecklingen som en god orderstock ger oss anledning till optimism inför framtiden.

Förutom de förändringar som genomfördes kring årsskiftet 1984-85 har det engelska dotterbolaget Garnett-Bywater Ltd., som tillverkar textilåtervinningsmaskiner, sålts. Spooner Industries Ltd. i England har startat ett dotterbolag i Williamsville, USA, för att effektivare kunna bearbeta den amerikanska marknaden för bagerimaskiner.

Vår verksamhet är nu organiserad i fyra produktcentra, vart och ett ansvarigt för den totala affärsaktiviteten inom sitt område:

Sandvik Process Systems goda resultat 1985 beror till stor del på ökade leveranser av Rotoform-anläggningar. Bilden visar en anläggning för kylning och pastillering av vax hos en kund i England.

Stålband

Detta produktcentrum tillverkar och marknadsför stålband med ett brett användningsområde som transportörer och i industriella processer.

Huvudenheten ligger i Sandviken och kompletteras av en produktionsenhet i USA, som förvärvades den 1 januari 1985. Till denna enhet har flyttats kvarvarande delar av vårt amerikanska dotterbolag i York, Pennsylvania, sedan bageri- och fryssektorerna sålts under 1984 och början på 1985.

Industriell processutrustning

Produktcentrum är beläget i Stuttgart och innefattar dessutom Spooner Industries industridivision i England.

Rotoform, vår unika process för pastillering av mellanprodukter inom kemisk industri och livsmedelsindustri, har effektiviserats ytterligare genom mikroprocessorstyrning. Sedan introduktionen har nära 200 anläggningar installerats.

Industridivisionen inom Spooner Industries har under det gångna året fördubblat försäljningen av sin huvudprodukt, höghastighetstorkar med luftkuddeteknik. Produkten används i bestrykningslinjer för papper samt för framställning av plastfolier.

Sorteringssystem

Försäljningen av godssorteringssystem leds från Sandviks dotterbolag i Japan. Där, såväl som i Australien, har försäljningsutvecklingen varit god.

En snabbt växande marknad är sorteringsutrustningar för stora mängder av småförsändelser, tex hos grossistfirmor och kurirpostföretag. För att bättre betjäna denna marknad har ett agentavtal slutits med den italienska firman CML (Costruzioni Meccaniche Lonatesi) gällande Japan, Australien, Nya Zeeland och Sydkorea.

Utrustning för livsmedelsindustrin

Produktcentrum för livsmedelsindustriutrustning är Spooner Industries i England.

Huvudprodukten är ugnar, jäsmaskiner och kylare för kex- och brödbakning. Ett flertal större order, speciellt från USA, har gett en stark förbättring av resultatet för denna enhet.

Jörgen Wiklund

Grunden för vår verksamhet utgörs av en kvalificerad service till övriga koncernbolag. Denna omfattar konstruktion och tillverkning av specialutrustning för processtyrning, materialhantering, mätteknik och materialkontroll. Vi har utvecklat laboratorieinstrument för metallindustrin och övervakningsinstrument för automatiserad produktion, vilka nu också marknadsförs externt.

Tillverkning och marknadsföring av utrustning för oförstörande materialprovning handhas av dotterbolaget Sandvik Bergstrand i Östersund.

Under 1985, vårt andra verksamhetsår, påbörjades introduktionen av de första egenutvecklade produkterna. Marknadsföringen i Skandinavien sker direkt från Sandviken med visst stöd av koncernens dotterbolag. På några europeiska marknader och i USA har kontakter etablerats på liknande sätt. Vad gäller utrustning för oförstörande provning, har några specialistföretag utsetts att representera oss.

Den fakturerade försäljningen för året uppgick till 18 MSEK. En betydande ökning av omsättningen förutses för 1986.

Per-Olof Eriksson, verkställande direktör och koncernchef, omgiven av Lars Ivar Hising, vice verkställande direktör (t h) och Olle Hedebrant, chef Koncernstab Marknad och teknik.

Stående från vänster: Olle Cederlund, Finans; Stig Åhlander, Skatter och Risk Management; Thomas Hjelm, Ekonomi; Peter Lundh, VD AB Sandvik Information Systems; Lennart Höög, Personal; Börje Andréasson, VD AB Sandvik Central Service; Malcolm Falkman, Juridik; Henrik Jakenberg, Revision och Carl Lindberg, Information.

Sandviks forskning och utveckling

En målmedveten satsning på forskning och utveckling har varit ett utmärkande drag hos Sandvik alltsedan företaget grundades. Nya forskningsrön och uppfinningar utnyttjades tidigt inom produktutveckling och produktion. Utvecklingen har alltid bedrivits i nära kontakt med kunderna och detta har varit betydelsefullt, inte minst när man gått in på nya produktområden. Så hade exempelvis det tekniska samarbetet med användare av kvalificerade bergborrstål och verktygstål stor betydelse vid Sandviks satsning på hårdmetall. I och med denna inriktning på ett nytt materialområde, vitt skilt från det ursprungliga stålet, infördes såväl ny teknik som ny marknadsföringsfilosofi i företaget. Därmed togs också det stora steget i Sandviks omvandling från järnverk till verkstadsindustri.

Listan över framgångsrika produkter från Sandviks laboratorier är lång. Kallvalsat bandstål, som gjort Sandviks sågar världsberömda; rostfria stål, som klarar svåra korrosiva miljöer; hårdmetall, som ökat effektiviteten i verktyg för metallbearbetning och bergborring, är några exempel.

Verksamheten, som traditionellt varit inriktad på utveckling av nya och förbättrade material och produktionsmetoder, har på senare tid allt mer fokuserats på kompletta system. Detta gäller alla Sandviks verksamhetsområden, men med särskild tonvikt på processutrustningar och verktygssystem.

FoU-verksamhetens betydelse för Sandviks position på marknaden kan beläggas med ett exempel. Tekniken att belägga hårdmetallskär med tunna skikt av friktionsreducerande och värmeavledande oxider och nitrider utvecklades inom Sandvik i slutet av 1960-talet.

De skiktbelagda hårdmetallskären medförde i ett slag en avsevärd produktivitetökning för verkstadsindustrin. Marknadsutvecklingen har därefter varit mycket stark och numera är mer än hälften av de drygt 300 miljoner vändskär som årligen säljs i världen skiktbelagda. Sandvik har starka patent på denna produkt, och har på senare år sålt licensrätter till flertalet andra tillverkare.

Sandviks stålforskningscentrum i Sandviken har ett nytt transmissionselektronmikroskop som kan förstora upp till 850.000 gånger och som är utrustat med modern kemisk analysmöjlighet.

Organisationen

I genomsnitt anslås 4% av koncernens fakturering till FoU-verksamheten. Siffran bedöms som hög vid jämförelse med tillverkningsindustrier med en produktsammansättning liknande Sandviks.

Den nuvarande FoU-organisationen ligger helt i de olika affärsområdena för att underlätta de viktiga kontakterna med marknad och produktion. Omkring 1.300 personer är engagerade vid Sandviks FoU-enheter.

Huvuddelen av verksamheten är förlagd till Sverige, men under senare år har välutrustade laboratorier också byggts upp utomlands. Hårdmetallrörelsen har laboratorier i England, Frankrike och Indien, och stålrelsen har en forskningsenhet för pulvermetallurgi i Storbritannien. Process Systems har huvuddelen av sin utvecklingsverksamhet i Västtyskland med applikationscentra spridda runt världen. På detta sätt stärks kontakten inte bara med våra många utländska kunder utan också med den internationella forskningen.

Säkra kvaliteten

En viktig uppgift för FoU-enheterna är att trygga kvaliteten hos Sandviks produkter. Energiproduktion, off-shore-verksamhet, automatiserad verkstadsproduktion och andra hanteringar, där säkerhet och miljöskydd är särskilt betydelsefulla, medför högre kvalitetskrav på produkterna. En betydande del av forskningspersonalen är engagerad i kvalitetsövervakning. Detta borgar för att Sandvik kontinuerligt stärker sin position som leverantör av produkter för krävande ändamål.

En mycket kompetent kvalitetsorganisation gjorde tex att Sandvik Steel, som ett av de första europeiska stålföretagen, fick godkännande från den ansedda amerikanska organisationen ASME att leverera rör och svetsmaterial till kärnkraftverk.

Utvecklingen av nya kontrollmetoder har varit ett viktigt inslag i kvalitetsarbetet och får nu en bredare tillämpning via Sandvik Electronics. Elektronik och datorteknik tas alltmer i anspråk för materialkontroll, processstyrning och produktionsövervakning.

Forskning pågår

Hårdmetall- och stålprodukter har fortfarande en stor utvecklingspotential och tar huvuddelen av FoU-resurserna i anspråk. Nya behov hos kunderna kräver nya typer av stål och hårdmetall i nya produktformer. Sådana introduceras fortlöpande. För Sandvik är det en stor fördel att kundens behov kan tillmötesgå genom en anpassning i hela tillverkningskedjan från råvara till slutprodukt.

I växande utsträckning ingår produkterna i mer komplexa system, som i slutänden ger bättre total produktionsekonomi för kunden. Exempel på detta är Coromants Block Tool System för automatisk verktygsväxling och Varilock hållande verktyg för fleroperationsmaskiner.

Sandvik Coromant har under de senaste åren utvecklat och introducerat över 1.000 nya produktvarianter per år. Det gäller här nya hårdmetallsorter och skärmaterial, nya verktygstyper och helt nya verktygssystem. Detta har inneburit en genomgripande modernisering av produktprogrammet som gör Coromant väl rustat för framtiden och har medfört väsentliga produktivitetshöjningar för den metallbearbetande industrin.

Inom Sandvik Rock Tools finns ett unikt kunnande grundat på kombinationen stål och hårdmetall. Detta

leder ständigt till nya produkter och tekniker när det gäller borrar i olika bergarter. Under de senaste åren har man tex utvecklat rullborkronor med stift av hårdmetall för olje- och gasmarknaden samt stora stigortshuvuden för borrar av vertikala schakt i gruvor. Det har även tagits fram nya verktyg för mineralbrytning och för borrar i lösa jordlager. Inom kort inleds introduktionen av nyutvecklade verktyg för tunneldrivning, sk fullareabornning.

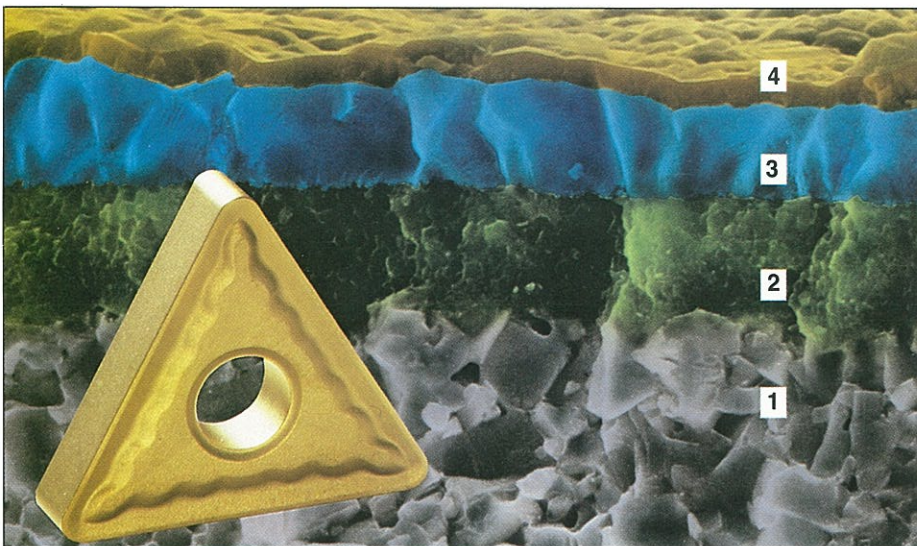
Bland produkter som under senare år utvecklats av Sandvik Steel kan nämnas rostfria värmebeständiga band för avgasrenare, kapslingsrör i zirkoniumlegeringar, ånggeneratorrör på nickelbas, svetsband och svets-tråd för påläggssvetsning av reaktorkärl, nya stål för tillverkning av svavelsyra, fosforsyra och urea. Rostfria rör för djupa olje- och gaskällor med krav på både hög hållfasthet och goda korrosionsegenskaper har utprovats tillsammans med kunder och anpassats till Sandviks moderna produktionsutrustning.

Såväl inom stål- som hårdmaterialområdet utvecklas nya processer för halvfabrikat. De medför kortare tillverkningsväg och högre produktivitet, vilket i sin tur leder till en kraftig minskning av material i arbete (och därmed räntekostnaden).

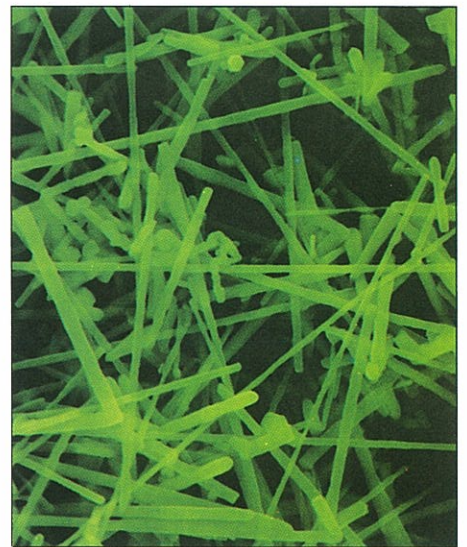
Framtidens teknologi

Sandvik-bolagen satsar genomgående på att vara världsledande inom sina områden. Detta innebär att våra medarbetare inom FoU-organisationerna noga måste följa utvecklingen i omvärlden så att de är väl rustade att ta upp ny teknik, nya material, nya processer och nya kundkrav. Framtidens energiproduktion, bilar och flygplan, kommer att erfordra alltmer av nya material som tillverkas med nya metoder. Våra FoU-enheter utvecklar inte bara de stål- och hårdmetallprodukter som framtidens tillverkningsindustri kräver utan också halvfabrikat, verktyg och system där nya material, såsom specialkeramik och hårdmaterial med egenskaper mellan snabbstålets och hårdmetallens, spelar en allt större roll. Detta öppnar också möjligheter för nya verksamhetsområden.

Sandviks många välutbildade FoU-medarbetare har goda kontakter med den tekniska forskningen överallt i världen. Många av dem kommer att fortsätta sin karriär inom produktions- och marknadsenheter och därigenom ytterligare stärka företagets kompetens när det gäller "management of technology", d v s att utnyttja de affärsmöjligheter som skapas av ny teknologi.

Moderna hårdmetallskär har både komplicerad geometri och kemisk sammansättning. Bildens bakgrund är ett mikrofotografi av ytzonen i hög förstoring. Nederst syns substratet av hårdmetall (1), som består av hårda karbidkorn (90%) och kobolt (10%). Substratet har belagts med skikt av mycket hård titankarbid (2) tjocklek 0,005 mm, kemiskt mycket motståndskraftig aluminiumoxid (3), och överst ett tunt skikt av titannitrid (4).

Ett viktigt nytt forskningsfält för Sandvik är fiberförstärkt, seg keramik. De mycket tunna fibrerna benämns på engelska "whiskers" (egentligen morrhår). Bilden visar i 3.000 gångers förstoring de kiselkarbid-whiskers som förekommer i vår senast utvecklade keramik.

Förvaltningsberättelse

Marknadsläge och försäljning

	1985	1984	Förändring %
Orderingång, MSEK	12.927	11.868	+9
Fakturering, MSEK	12.560	11.299	+11

Industrikonjunkturen mattades påtagligt i Nordamerika under 1985 men var fortsatt stark i Europa där några av de viktigaste marknaderna visade ökad tillväxttakt. Dämpningen av inflationen fortsatte. Dollarkursen nådde en toppnotering under mars och har sedan successivt försvagats. Genomsnittligt låg dock dollarkursen något högre 1985 än 1984. Samtidigt innebar uppgången under andra halvåret gentemot SEK för flera viktiga europeiska valutor en successivt förstärkt konkurrenssituation. Genomsnittssituationen 1985 var dock relativt lika 1984.

För Sandvik-koncernen innebar detta en fortsatt försäljningsökning, dock i lägre takt i Nordamerika och Latinamerika medan Europa snarare förstärktes. Övriga marknader visade också en gynnsam utveckling med undantag för Sydafrika och vissa statshandelsländer.

Orderingången uppgick till 12.927 MSEK vilket är en ökning med 9% mot 1984. Faktureringen visade en något starkare ökningstakt, 11% mot 1984 och uppgick till 12.560 MSEK. Detta innebar en påtaglig volymökning. Ökningstakten nådde sin toppunkt under våren och minskade under andra halvåret.

Fakturering per marknadsområde	1985 MSEK	1984 MSEK	Förändring %
Europa (varav Sverige)	7.298 (1.054)	6.372 (949)	+15 (+11)
Nordamerika	2.195	2.011	+9
Latinamerika	943	796	+18
Afrika, Asien och Australien	2.124	2.120	0
	12.560	11.299	+11

I Europa var utvecklingen gynnsam på flertalet av för koncernen viktiga marknader, främst Västtyskland, Frankrike och England.

I Nordamerika mattades tillväxttakten inom alla produktområden. Dollarkursen låg genomsnittligt 4% högre 1985 än 1984 vilket innebär att försäljningsökningen 1985 var 5% mätt i lokal valuta.

Inom Latinamerika utvecklades Brasilien starkt medan Argentina och Mexiko visade sämre utveckling.

Bland övriga större utomeuropeiska marknader hade Sydafrika en svag utveckling med undantag för bergborrar. Genom de kraftiga devalveringarna av den sydafrikanska valutan blev det negativa utslaget förstärkt och för andra året i följd minskade faktureringen markant omräknat till SEK. I Japan minskade Stål och Process System. I Indien, som 1984 påverkades negativt av en långdragen arbetskonflikt, ökade försäljningen åter starkt. Även Korea och Australien utvecklades positivt. Projekt- och marginalaffärer med vissa statshandelsländer minskade.

Fakturering per produktområde	1985 MSEK	1984 MSEK	Förändring %
Hårdmetall	6.646	5.898	+13
Stål	4.096	3.473	+18
Sågar och Verktyg	1.069	1.039	+3
Process System	647	675	-4
Övrigt	102	214	-52
	12.560	11.299	+11

Inom Hårdmetallområdet var ökningen starkast för skärande verktyg, främst på grund av verkstadsindustrins växande produktion och automatiseringsgrad. Försäljningen av bergborrprodukter hämmades av en svag gruvkonjunktur. Försäljningsvolymen ökade trots detta genom sats-

ningarna på nya produkter för oljeborring och mineralbrytning. Externförsäljningen av pulverhalvfabrikat och färdigmanufakturad hårdmetall ökade starkt.

Försäljningsutvecklingen för stålprodukter var mycket god, speciellt för rör och trådprodukter. Externleveranserna av halvfabrikat ökade genom att leveranser av ämnen till det delägda företaget Fagersta Stainless AB påbörjades.

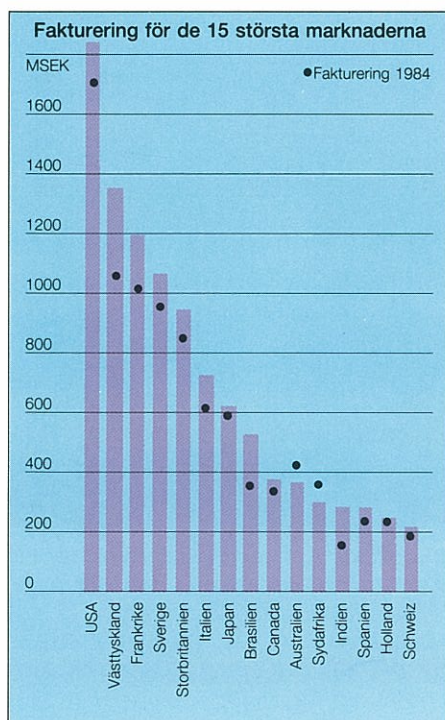
Sågar och Verktyg visade totalt en relativt låg ökningstakt. Utvecklingen skiljer sig dock starkt mellan olika produktgrupper med betydligt högre ökningstakter för de lönsammaste produkterna och med minskande marginalaffärer genom regionbolagen.

Minskningen för Process System är ej rättvisande eftersom delar av verksamheten avyttrats. I jämförbara termer ökade försäljningen med 6%.

Omstrukturering

Den omfattande omstruktureringssprocess som pågått de senaste åren var i stort sett avslutad i och med 1984. Som ett led i denna process slutfördes en formell likvidation under 1985 av tre dotterbolag – Eurotungstène S.A. i Frankrike, Neva Tools Ltd. i England och Madison Industries GmbH i Västtyskland. Detta medförde icke några kostnader i 1985 års resultat.

Den ytterligare rationalisering och omstrukturering av verksamheten inom Sandvik Process Systems som beslutades 1984 genomfördes kring årsskiftet 1984–85 och under första halvåret 1985. Syftet med denna omstrukturering är att koncentrera verksamheten till sådana områden där utsikterna för en långsiktigt uthållig lönsamhet bedöms vara bäst. I början av året avyttrades den del av verksamheten inom bageriutrustningsområdet, som varit lokaliserad till USA. I slutet av 1984 förvärvades det amerikanska företaget Handy & Harman Metalsmiths Systems Inc. Detta företag tillverkar rostfria stålband för transport- och processanläggningar. Under 1985 samordnades huvuddelen av kvarvarande verksamhet inom Process System i USA med Metalsmiths Systems. Industrirörelse och kontor flyttades från York, Pennsylv-

nia till Metalsmiths anläggning i Totowa, New Jersey. Ett nytt dotterbolag, Spooner Inc. i Williamsville, New York, bildades. Detta bolag svarar för försäljningen i USA av det engelska bolaget Spooner Industries produkter inom bageriområdet. Dessutom avyttrades Garnett-Bywater Ltd., England, ett företag som tillverkar maskiner för textilåtervinning.

För att effektivisera verksamheten inom hårdmaterialområdet i England har de båda bolagen Carbide Products Ltd. och Sandvik Hard Materials Ltd. fusionerats.

Följande förändringar i engagemang i bolag utanför Sandvik-koncernen gjordes:

- AB Sandvik Steel förvärvade 50% i ANSAB AB, Storfors, en underleverantör av rörprodukter. Vidare ökades ägarandelen i Uddeholm Strip Steel AB från 48% till 50%.
- AB Sandvik Hard Materials förvärvade 10% i ASEA-Cerama AB i Robertsfors, som utvecklar keramiska konstruktionsmaterial.
- AB Sandvik Saws and Tools träffade överenskommelse om förvärv av 35% av Devillé S.A., en fransk tillverkare av trädgårdsverktyg och mångårig leverantör till Sandvik.

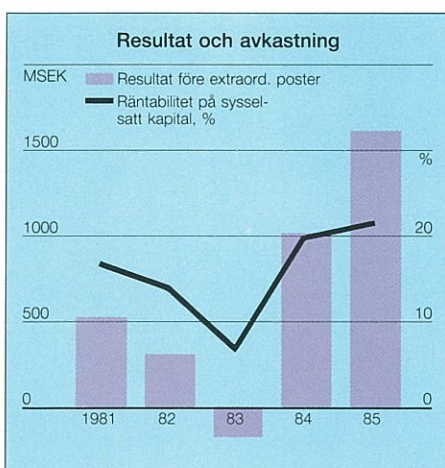
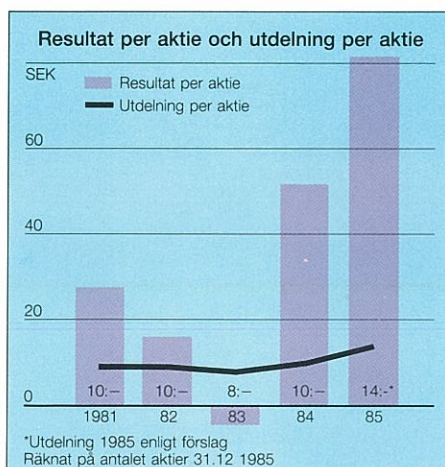
Resultat och avkastning, koncernen

	1985	1984
Resultat före extraordinära poster, MSEK	1.610	1.013
D:o i % av fakturering	12,8	9,0
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,3	20,0
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, %	20,5	15,4
Vinst per aktie, SEK	82	52

Definitioner sid 19.

Resultatet efter planliga avskrivningar och finansiella poster men före extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatter uppgick till 1.610 MSEK (1.013). Den kraftiga resultatförbättringen förklaras dels av ett högt kapacitetsutnyttjande och ökad produktivitet, dels av ett förbättrat räntenetto och gynnsamma valutakursdifferenser. Väsentligt är även att koncernen nu inte har några nämnvärda förlustkällor.

Den nedgång i råvarupriserna som inträffade under senare delen av året

gav en negativ effekt på ineliggande lager som försiktigtvis omvärderats till återanskaffningsvärde i bokslutet. Omvärderingen ledde till att rörelseresultatet före avskrivningar belastades med 178 MSEK.

Beräkningsmetodiken för reservering för orealiserade internvinster på leveranser inom koncernen förfinades under året. Detta medförde en engångsbelastning i rörelseresultatet före avskrivningar på ca 40 MSEK.

De planliga avskrivningarna, som uppgick till 474 MSEK (425), påverkades av engångsnedskrivningar med totalt ca 30 MSEK.

Valutakursdifferenserna på långfristiga lån blev gynnsamma på grund av nedgången av USD. De utgjorde totalt 142 MSEK (-190) varav 34 MSEK realiserades i samband med amorteringar och 108 MSEK var orealiserade. Orealiserade kursvinster redovisas endast till den del kursen ej understiger ursprunglig kurs vid det tillfälle då lånet upptogs. Sjunger kursen under ursprunglig kurs bokförs dessa effekter först när lånet amort-

ras. Orealiserade, ej bokförda kursvinster av denna typ uppgick 31.12. 1985 till 75 MSEK.

Fakturering, resultat före extraordinära poster samt vinstmarginal (resultat före extraordinära poster i procent av faktureringen) utvecklades enligt följande per kvartal:

	Fakturering MSEK	Resultat MSEK	Vinstmarginal %
1984			
1:a kvartalet	2.729	210	8
2:a kvartalet	2.782	251	9
3:e kvartalet	2.663	225	8
4:e kvartalet	3.125	327	10
1985			
1:a kvartalet	3.104	362	12
2:a kvartalet	3.175	489	15
3:e kvartalet	2.953	400	14
4:e kvartalet	3.328	359	11

Tidigare nämnda negativa resultat effekter av omvärdering av ineliggande lager till återanskaffningsvärde belastade huvudsakligen 4:e kvartalet och påverkade därmed marginalen negativt detta kvartal.

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatter blev 1.609 MSEK (940).

Genom avdrag för tidigare års förluster begränsades skattebelastningen till 27% 1985 (32%).

Räntabiliteten på det sysselsatta kapitalet var 1985 21,3% (20,0).

Avkastningen på justerat eget kapital efter beräknad full skatt var 1985 20,5% (15,4).

Vinsten per aktie efter beräknad full skatt blev 82 SEK 1985 (52). Kompletterande data per aktie ges i avsnittet Sandvik-aktien sid 38.

Resultat och avkastning per produktområde

	Resultat före eo-poster		Avkastning på arb kapital	
	1985 MSEK	1984 MSEK	1985 %	1984 %
Hårdmetall	1.103	795	31,1	23,2
Stål	255	239	14,7	15,6
Sågar och Verktyg	95	65	23,0	18,4
Process System	62	-7	36,1	4,3
Övrig verksamhet	95	-79	-	-
Koncernen totalt	1.610	1.013	18,6	17,5

"Avkastning på arbetande kapital" blir lägre än i föregående avsnitt använda "räntabilitet på sysselsatt kapital"

genom att kapitalbasen inte minskats med 50% av obeskattade reserver. (Begreppen definieras på sid 19.)

"Övrig verksamhet" omfattar bl a regionbolag, servicebolag, koncernfunktioner samt den centrala finansrörelsen.

Den goda resultatökningen inom Hårdmetall hänförde sig huvudsakligen till metallbearbetningsområdet medan resultatet för bergbörprodukter minskade på grund av en svag försäljningsutveckling för huvudprodukterna och stora kostnader för nya produkter.

Stål ökade resultatet genom en god försäljningsutveckling vilket medförde ett högt kapacitetsutnyttjande.

Sågar och Verktyg och Process System visade markanta resultatförbättringar genom att olönsamma affärer reducerades eller eliminerades samtidigt som man utvecklade sina starka produkter.

Resultatet för övrig verksamhet domineras av finansrörelsen.

Finansiering

	1985	1984
Kassaflöde, MSEK	1.185	1.383
Likvida medel 31.12, MSEK	2.866	2.198
Räntenetto, MSEK	-212	-349
Finansnetto inkl valutakursdifferenser, MSEK	-58	-538
Räntelämningsgrad, ggr	3,5	2,9

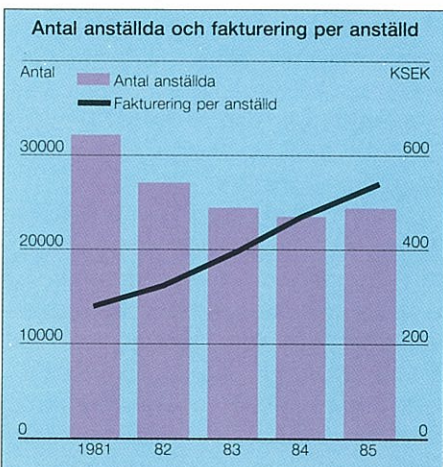
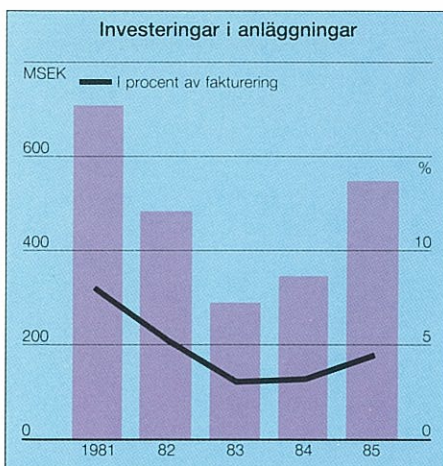
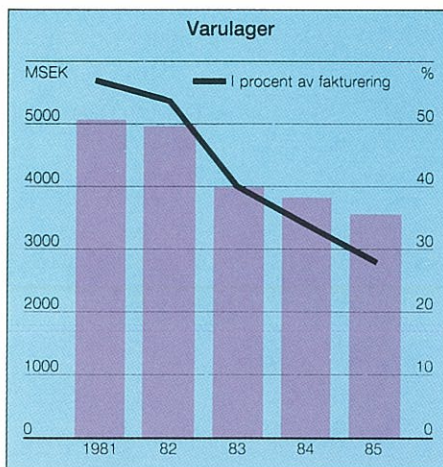
Definitioner sid 19.

Under året tillförda medel från rörelsen uppgick till 1.647 MSEK (1.672). Härav utgjorde minskat rörelsekapital (exklusive likvida medel och växlar) 158 MSEK. (1984 en minskning med 535 MSEK.)

För fjärde året i följd kunde en lagerminskning genomföras. Under 1985 blev denna 258 MSEK. Lagerminskningarna har kunnat åstadkommas genom en koncentration av tillverknings- och lagerplatser i kombination med ökad direktdistribution. Under 1985 medförde även valutakursutvecklingen och prisutvecklingen för råvaror en minskning av lagervärdena i SEK.

Det finansiella överskottet efter investeringar (kassaflödet) blev 1.185 MSEK (1984 ett överskott på 1.383).

Lånen minskades under året med 324 MSEK (1984 en minskning med 293). En av anledningarna till att

Sandvik trots den höga likviditeten inte återbetalat lån i ännu större utsträckning är att huvuddelen av moderbolagets lån ligger i utländsk valuta och att de, i enlighet med Riksbankens bestämmelser, ej får återbetalas förrän senare. Se även not 16 sid 28.

I enlighet med beslut vid bolagsstämman erbjöds koncernens anställda att teckna konvertibla förlagsbevis i Sandvik AB. Cirka 30% av de anställda i Sverige anmälde sig för teck-

ning. Det tecknade beloppet uppgick till 103 MSEK. Vid full konvertering av förlagsbevisen kommer företags aktiekapital att höjas med 24 MSEK. Se not 25 sid 29.

Rörelsens finansiella överskott i kombination med de begränsade amorteringarna medförde att koncernens likvida medel ökade med 668 MSEK till 2.866 MSEK (2.198).

Räntenettet förbättrades med 137 MSEK. Finansnettot, definierat som räntenetto, valutakursdifferenser på långfristiga lån och utdelning på aktier, förbättrades med 480 MSEK från -538 MSEK 1984 till -58 MSEK 1985.

	1985	1984
Soliditet, %	33	28
Andel riskbärande kapital, %	43	38
Justerat eget kapital, MSEK	4.249	3.456
Justerat eget kapital per aktie, SEK	442	360

Definitioner sid 19.

Soliditet och andel riskbärande kapital stärktes markant under året.

Det redovisade egna kapitalet ökade från 2.315 MSEK till 3.004 MSEK. Effekten på ingående eget kapital av ändrade valutakurser blev negativ, -94 MSEK.

Justerat eget kapital per aktie ökade från 360 SEK till 442 SEK eller med 23%.

Förslag till bolagsstämman 1986 avseende aktieuppdelning (split), fondemission och utbyte av fria A-aktier mot fria B-aktier

Styrelsen föreslår att det nominella värdet av bolagets aktier genom aktieuppdelning ändras från 100 SEK till 25 SEK.

För att nå en bättre relation mellan aktiekapitalet och balansomslutningen föreslår styrelsen att aktiekapitalet höjes genom fondemission, varvid aktieägare skall vara berättigad att erhålla en ny aktie av Serie A för varje tretal gamla A-aktier (nom 25 SEK) och en ny aktie av Serie B för varje tretal gamla B-aktier (nom 25 SEK). Bundna aktier skall berättiga till nya bundna aktier och fria aktier till nya fria aktier. Aktiekapitalet beräknas härigenom komma att ökas med ca 325 MSEK, varvid överföring sker av

200 MSEK från reservfonden och resterande del från disponibla vinstmedel. De nya aktierna föreslås bli utdelningsberättigade från och med för verksamhetsåret 1986.

Med hänsyn till det ökade intresset för Sandvik-aktien utomlands är det allmänt önskvärt att öka antalet fria B-aktier, vilka är noterade på Londonbörsen. Mot denna bakgrund föreslår styrelsen att erbjuda ägare till fria A-aktier att byta dessa mot fria B-aktier under tiden fram till nästa ordinarie bolagsstämma, på tid som styrelsen närmare fastställer.

Investeringar

	1985	1984
Investeringar, MSEK	552	419
D:o i % av fakturering	4,4	3,7

Investeringarna uppgick 1985 till 552 MSEK (419). Härav avser 4 MSEK aktieförvärv (57). I Sverige uppgick investeringarna till 338 MSEK (256), varav 296 MSEK (231) avser moderbolaget, inkl kommissionärsbolag. Fördelningen på produktområden var följande:

	1985 MSEK	1984 MSEK
Hårdmetall	340	188
Stål	118	113
Sågar och Verktyg	25	18
Process System	11	29
Regionbolag, servicebolag och gemensamma funktioner	58	71
Koncernen totalt	552	419

Personal

	1985	1984
Antal anställda 31.12	24.033	23.777
Medelantal anställda	23.905	23.994

Antalet anställda i koncernen ökade 1985 med 256 personer till totalt 24.033 (1984 en minskning med 434 personer till 23.777). Medelantalet anställda minskade något mellan 1984 och 1985 (från 23.994 1984 till 23.905 1985).

Antalet anställda i moderbolaget och kommissionärsbolagen uppgick

den 31.12.1985 till 9.637 personer (9.308).

Uppgifter om personalkostnader samt medelantalet anställda återfinns på sid 30.

Antalet anställda per produktområde var följande:

	31.12 1985	31.12 1984	För- ändring
Hårdmetall	12.929	12.606	+323
Stål	5.784	5.585	+199
Sågar och Verktyg	1.941	1.938	+3
Process System	884	1.046	-162
Regionbolag, servicebolag och gemensamma funktioner	2.495	2.602	-107
Koncernen totalt	24.033	23.777	+256

Utsikter för 1986

Konjunkturutvecklingen 1986 bedöms totalt sett alltjämt bli relativt god med en fortsatt tillväxt i de viktigare industriländerna. Utvecklingen i USA och i till den amerikanska ekonomin kopplade marknader har gått in i ett lugnare skede men är svårbedömd och osäker. För Sandvik viktiga europamarknader, vilka under 1985 haft en stark konjunktur, har ännu inte visat några tecken på avmattnig.

Inflationen i Sverige är alltjämt ett par procentenheter högre än i våra viktigaste konkurrentländer. Osäkerheten är stor beträffande den svenska avtalsrörelsen. Kostnadsutvecklingen i Sverige är därmed en kritisk faktor.

Konkurrenssituationen är hård och utrymmet för prisökningar mycket begränsat. Även med en förväntat svagare försäljningsökning 1986 bör 1985 års resultatnivå kunna bibehållas.

Redovisningsprinciper

Allmänt

Sandvik beaktar i denna årsredovisning i allt väsentligt de riktlinjer som utfärdats av IASC och, för internationellt verksamma företag, av OECD.

Sandvik ställer sig också positivt till "ILO:s trepartiska deklaration om riktlinjer rörande multinationella företag och arbetsmarknaden".

Koncernredovisning

Koncernbokslutet omfattar moderbolaget och de bolag i vilka moderbolaget har mer än hälften av rösterna eller på annat sätt ett bestämmande inflytande.

Bokslutet upprättas enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens vinstmedel inräknas i koncernens disponibla vinstmedel endast i den mån de uppkommit efter den tidpunkt då dotterbolaget förvärvades.

Övervärde på aktier i förvärvade dotterföretag (den skillnad som uppstår genom att anskaffningskostnaden är större än det förvärvade bolagets egna kapital inklusive andel i obeskattade reserver) fördelas på anläggningar och goodwill. Övervärde i anläggningar avskrivs i enlighet med vad som redovisas nedan under anläggningar. Goodwill avskrivs med minst 10% per år.

Omräkning till svenska kronor av de utländska dotterbolagens balans- och resultaträkningar följer IAS 21 (International Accounting Standard 21, Accounting for the Effects of Changes in Foreign Exchange Rates) och FAS 52 (Financial Accounting Standard No 52, Foreign Currency Translation).

För flertalet utländska dotterbolag är den lokala valutan den naturliga valutan för bolagens kassaflöden, och den är därför behandlad som deras sk funktionella valuta. Dessa bolags balansräkningar omräknas till balansdagens kurs och resultaträkningar till årets genomsnittskurs. Den differens som därvid uppkommer mellan årets resultat i balansräkningen och årets resultat i resultaträkningen redovisas i en särskild post under eget kapital. De förändringar av koncernens obeskattade reserver och egna kapital som uppstår genom variationer i balansdagskurserna jämfört med föregående årsskifte har förts direkt till den aktuella balansposten. Årets förändringar specificeras i resp not till koncernens balansräkning.

För de större utländska bolag som är verksamma i höginflationsländer har en omräkning till svenska kronor gjorts så att man mäter resultatet på i stort sett samma sätt som om deras verksamhet bedrivits i Sverige. Detta innebär i huvudsak att dessa företags verksamhet redovisas i svenska kronor med omräkning enligt den sk monetary-nonmonetarymetoden. De omräkningsdifferenser som härvid uppstår har i sin helhet förts över resultaträkningen. De finansiellt relaterade omräkningsdifferenserna ingår i finansiella intäkter och kostnader. De rörelserelaterade omräkningsdifferenserna ingår i tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader.

För de mindre, utländska företag som är verksamma i höginflationsländer har omräkning till svenska kronor gjorts efter balansdagskurs respektive genomsnittskurs baserad på lokalt inflationsjusterad redovisning.

Värderingsprinciper

Fordringar och skulder i utländsk valuta hos svenska och utländska koncernföretag

Kortfristiga fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas i de enskilda företagen efter balansdagens valutakurser. I de fall terminssäkring av valutator har förekommit har terminskursen använts. Framkomna kursvinster avräknas mot kursförluster oavsett valuta, varefter en eventuell överskjutande kursförlust belastar företagets rörelseresultat. En eventuell överskju-

tande kursvinst redovisas ej förrän den realiserats.

Långfristiga fordringar och skulder, exklusive konverteringslån, har upptagits till den lägsta respektive högsta av anskaffningsdagens och balansdagens kurser.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av anskaffningskostnad enligt FIFO-principen, återanskaffningskostnad eller verkligt värde. Erforderligt avdrag för inkurans har skett.

Anläggningar

Anläggningar redovisas efter avdrag för ackumulerade planenliga avskrivningar. Planenliga avskrivningar baseras på anläggningarnas anskaffningsvärde och beräknad ekonomisk livslängd; för maskiner och inventarier normalt mellan 5 och 15 år, för byggnader mellan 10 och 50 år samt för markanläggningar 20 år. Skillnaden mellan bokföringsmässiga och planenliga ackumulerade avskrivningar redovisas som obeskattad reserv.

Avskrivning på oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar för byggnader sker med 2% på ursprunglig uppskrivning.

Forskning och utveckling

Kostnader för forskning och utveckling omkostnadsförs i sin helhet under räkenskapsåret.

Resultatavräkningsprinciper

Resultatavräkning sker normalt efter att en order är slutfakturerad. Endast för mycket stora fabriksprojekt med långa uppförandetider tillämpas löpande resultatavräkning.

Bokslutsdispositioner och obeskattade reserver

Skattelagstiftningen i Sverige och i vissa andra länder medger konsolidering genom avsättning till obeskattade reserver. Företagen kan härigenom i viss utsträckning disponera redovisade vinster så att de stannar kvar i rörelsen utan att omedelbart beskattas.

Av de obeskattade reserverna kan en del sägas utgöra latent skattekuld och en del eget kapital. Om obeskattade reserver upplöses blir det återförda beloppet föremål för inkomstbeskattning.

Skatter

Koncernens olika företag beräknar inkomstskatter i enlighet med de skatteregler som gäller i de länder där vinsten har uppkommit. Dessa skatter baseras normalt på den lokalt redovisade vinsten före skatt, beräknad enligt redovisningsprinciper som kan avvika från koncernens. Eftersom dessa avvikelser justeras vid upprättandet av koncernens bokslut inkluderas ej sk latent skatter i koncernens skattekostnad.

I årets skattekostnad ingår betalda utländska kupongskatter för aktieutdelning till moderbolaget eller andra koncernföretag. Latent skattekuld avseende förvärvade obeskattade reserver i förvärvade bolag redovisas bland långfristiga skulder.

Definitioner

Resultat per aktie

Resultat före extraordinära poster med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintresse dividerat med antalet aktier 31.12. Vid skatteberäkningen har tillämpats för de olika koncernbolagen gällande skattesatser. Hän- syn har härvid tagits till kända skattefria intäkter och skattelindringar, liksom till periodiseringskillnader i enskilda bolag och koncernbokslut. Genomsnittlig, teoretiskt beräknad, skattesats för koncernen är då 47% 1985. Beräkningen av koncernens skattebelastning torde härigenom nära avsluta sig till den sk fullskattemetoden enligt Näringslivets Börskommittés rekommendation.

Resultat per aktie inklusive andelar i intressebolag

Resultat före extraordinära poster med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintresse och med tillägg för icke utdelade resultatandelar i intresseföretag med avdrag för beräknad skatt dividerat med antalet aktier 31.12. Se i övrigt resultat per aktie ovan.

Resultat per aktie efter full konvertering

Resultat före extraordinära poster efter återläggning av räntekostnader för konverteringslån med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintressen och med tillägg för icke utdelade resultatandelar i intresseföretag efter avdrag för beräknad skatt dividerat med teoretiskt antal aktier 31.12 vid full konvertering. Se i övrigt resultat per aktie ovan.

Resultat per aktie efter betald skatt

Resultat före extraordinära poster med avdrag för minoritetsintresse och betald skatt enligt resultaträkningen dividerat med antal aktier 31.12.

Justerat eget kapital

Redovisat eget kapital plus 50% av obeskattade reserver efter avdrag för minoritetsintressen häri minus föreslagna utdelningar.

Soliditet

Redovisat eget kapital plus 50% av obeskattade reserver i relation till totalt kapital.

Andel riskbärande kapital

Redovisat eget kapital minus utdelning plus obeskattade reserver och minoritetsintressen i relation till totalt kapital.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före valutakursdifferenser på långfristiga lån, med tillägg för räntekostnader, dividerat med räntekostnader.

Kapitalomsättningshastighet

Fakturering i relation till genomsnittligt totalt kapital.

Avkastning på justerat eget kapital efter skatt

Resultat före extraordinära poster med avdrag för beräknad skatt och minoritetsandel i procent av genomsnittligt eget kapital inkluderande 50% av obeskattade reserver efter avdrag för minoritetsintressen häri minus föreslagna utdelningar.

Räntabilitet på sysselsatt kapital

Resultat före extraordinära poster plus kostnadsräntor och kursdifferenser på långfristiga lån i procent av genomsnittligt totalt kapital med kortfristiga räntefria rörelseskulder och 50% av obeskattade reserver frånräknade. Detta avkastningsmått tillämpas endast på koncernen totalt. (Definitionen följer Näringslivets Börskommittés rekommendation.)

Avkastning på arbetande kapital

Resultat före extraordinära poster plus kostnadsräntor och kursdifferenser på långfristiga lån i procent av genomsnittligt totalt kapital med kortfristiga räntefria rörelseskulder frånräknade. Detta avkastningsmått tillämpas vid beräkning av avkastning per produktområde och för koncernen totalt.

Koncernens resultaträkning

Belopp i MSEK

	1985	1984
Fakturerad försäljning Not 2	12.560	11.299
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader	<u>-10.418</u>	<u>-9.323</u>
Rörelseresultat före avskrivningar	2.142	1.976
Avskrivningar enligt plan Not 3	<u>-474</u>	<u>-425</u>
Rörelseresultat efter avskrivningar	1.668	1.551
Finansiella poster:		
Utdelning på aktier	12	1
Ränteintäkter Not 4	377	284
Räntekostnader Not 4	-589	-633
Kursdifferenser på långfristiga lån Not 5	<u>142</u>	<u>-190</u>
Resultat före extraordinära poster Not 6	1.610	1.013
Extraordinära intäkter och kostnader Not 7	<u>-1</u>	<u>-73</u>
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	1.609	940
Bokslutsdispositioner:		
Skillnad mellan bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar Not 3, 18	-127	-154
Förändring av varulagerreserv Not 19	171	185
Förändring av investeringsfonder och avsättning till förnyelsefond Not 20	-350	-242
Övriga bokslutsdispositioner Not 21	<u>-21</u>	<u>-</u>
Resultat före skatter	1.282	729
Skatter	<u>-344</u>	<u>-236</u>
Resultat efter skatter	938	493
Minoritetsandel i årets resultat	<u>-40</u>	<u>-21</u>
Årets koncernresultat	898	472

Koncernens finansieringsanalys

Belopp i MSEK

	1985	1984
Internt tillförda/använda medel		
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	1.609	940
Avskrivningar	517	425
Återläggning av orealiserade kursdifferenser på långfristiga lån	-108	173
Realisationsresultat på avyttrade aktier och anläggningar	14	-37
Ökning av spärrkonton för fondavsättningar	-97	-46
Skatter	-344	-236
Utdelningar	-102	-82
Summa internt tillförda medel	1.489	1.137
Förändring av rörelsekapital		
Minskade lager	258	169
Ökade/minskade kortfristiga fordringar	-147	88
Ökade räntefria rörelseskulder	47	278
Summa rörelsekapitalförändring	158	535
Summa från rörelsen tillförda medel	1.647	1.672
Nettoinvesteringar		
Förvärv av aktier	-4	-57
Förvärv av anläggningar och goodwill	-548	-362
Försäljning av aktier	7	20
Försäljning av anläggningar	83	110
Nettoinvesteringar	-462	-289
Finansiellt överskott (kassaflöde)	1.185	1.383
Externt använda/tillförda medel		
Eget kapital:		
Ökning genom konvertering av lån	2	7
Lån:		
Ökning av kortfristiga lån	527	40
Minskning av långfristiga lån	-952	-326
Ökning/minskning av konvertibelt lån	101	-7
Summa lån	-324	-293
Övrig finansiering netto:		
Ökning av långfristiga fordringar	-124	-50
Minskning/ökning av räntefria långfristiga skulder	-9	112
Summa övrig finansiering netto	-133	62
Summa externt använda medel	-455	-224
Omräkningsdifferenser m m	-62	-11
Ökade likvida medel	668	1.148

Koncernens balansräkning

Belopp i MSEK

	1985	1984
Tillgångar		
Omsättningstillgångar		
Kassa och bank	698	666
Obligationer och andra kortfristiga placeringar Not 8	2.168	1.532
Kundväxlar	415	386
Kundfordringar	1.998	1.981
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	210	193
Övriga kortfristiga fordringar	295	211
Varulager	<u>3.572</u>	<u>3.830</u>
	9.356	8.799
Spärrkonton för fondavsättningar Not 9	160	63
Anläggningstillgångar		
Aktier och andelar Not 10	181	189
Långfristiga fordringar Not 11	860	736
Goodwill och andra immateriella tillgångar Not 12	46	103
Pågående anläggningsarbeten	84	47
Maskiner och inventarier Not 13	1.664	1.687
Fastigheter Not 13	<u>1.413</u>	<u>1.494</u>
	4.248	4.256
Summa tillgångar	13.764	13.118
Ställda panter Not 14	1.426	1.634

	1985	1984
Skulder och eget kapital		
Kortfristiga skulder		
Växelskulder	90	92
Leverantörskulder	717	681
Skatteskulder	213	163
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	843	831
Övriga kortfristiga skulder Not 15	<u>2.321</u>	<u>1.843</u>
	4.184	3.610
Långfristiga skulder		
Långfristiga lån Not 16	2.291	3.351
Avsatt till pensioner Not 17	842	832
Övriga långfristiga skulder	<u>145</u>	<u>164</u>
	3.278	4.347
Konverteringslån Not 5, 25	190	89
Obeskattade reserver		
Ackumulerade avskrivningar utöver plan Not 18	1.055	933
Varulagerreserver Not 19	1.121	1.294
Investerings- och förnyelsefonder Not 20	780	430
Övriga obeskattade reserver Not 21	<u>21</u>	<u>-</u>
	2.977	2.657
Minoritetsandel i eget kapital Not 23	131	100
Eget kapital Not 24		
Bundet eget kapital:		
Aktiekapital	961	960
Bundna reserver	<u>781</u>	<u>727</u>
	1.742	1.687
Fritt eget kapital:		
Fria reserver	388	152
Årets omräkningsdifferens	-24	4
Årets koncernresultat	<u>898</u>	<u>472</u>
	1.262	628
Summa eget kapital	3.004	2.315
Summa skulder och eget kapital	13.764	13.118
Ansvarsförbindelser Not 26	426	334

Redovisning moderbolaget

Belopp i MSEK

Resultaträkning	1985	1984
Fakturerad försäljning Not 2	5.808	5.239
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader	-4.972	-4.376
Rörelseresultat före avskrivningar	836	863
Avskrivningar enligt plan Not 3	-206	-185
Rörelseresultat efter avskrivningar	630	678
Finansiella poster:		
Utdelning på aktier, dotterföretag	103	75
Utdelning på aktier, andra företag	12	1
Räntor från dotterföretag	36	40
Övriga ränteintäkter	271	190
Räntor till dotterföretag	-20	-25
Övriga räntekostnader Not 4	-390	-419
Kursdifferenser på långfristiga lån ... Not 5	142	-190
Resultat före extraordinära poster	784	350
Extraordinära intäkter och kostnader Not 7	-27	10
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	757	360
Bokslutsdispositioner:		
Skillnad mellan bokföringsmässiga och planemässiga avskrivningar Not 3, 18	-100	-145
Förändring av varulagerreserv Not 19	125	76
Förändring av investeringsfonder ... Not 20	-174	-118
Förändring av förnyelsefond Not 20	-90	-
Koncernbidrag	2	2
Förändring av internvinstreserv	-32	-63
Resultat före skatter	488	112
Skatter	-2	-7
Årets nettoresultat	486	105

Finansieringsanalys	1985	1984
Internt tillförda/använda medel		
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	757	360
Avskrivningar	206	185
Återläggning av orealiserade kursdifferenser på långfristiga lån	-108	173
Realisationsresultat på avyttrade aktier och anläggningar	16	-10
Ökning/minskning av spärrkonto för fondavsättningar	-1	2
Skatter	-2	-7
Utdelningar	-96	-77
Summa internt tillförda medel	772	626
Förändring av rörelsekapital		
Minskade/ökade lager	13	-1
Minskade kortfristiga fordringar	104	247
Minskade/ökade räntefria rörelseskulder ..	-53	268
Summa rörelsekapitalförändring	64	514
Summa från rörelsen tillförda medel	836	1.140
Nettoinvesteringar		
Förvärv av aktier	-12	-56
Förvärv av anläggningar	-284	-175
Minskning av moderbolagets långfristiga engagemang i dotterföretag	34	57
Försäljning av aktier	1	8
Försäljning av anläggningar	10	5
Nettoinvesteringar	-251	-161
Finansiellt överskott (kassaflöde)	585	979
Externt använda/tillförda medel		
Eget kapital:		
Ökning genom konvertering av lån	2	7
Lån:		
Ökning av kortfristiga lån	449	88
Minskning av långfristiga lån	-619	-209
Ökning/minskning av konvertibelt lån	101	-7
Summa lån	-69	-128
Övrig finansiering netto:		
Ökning av långfristiga fordringar	-106	-16
Ökning av räntefria långfristiga skulder	25	46
Minskning av uppskrivningsfond	-	-46
Summa övrig finansiering netto	-81	-16
Summa externt använda medel	-148	-137
Nettoeffekt av ändrad moderbolagsstruktur m m		
	-	28
Ökade likvida medel	437	870

Balansräkning

	1985	1984	1985	1984
Tillgångar				
Omsättningstillgångar				
Kassa och bank	45	135		
Obligationer och andra kortfristiga placeringar Not 8	1.717	1.190		
Kundväxlar	91	106		
Växelfordringar på dotterföretag	323	452		
Fordringar på dotterföretag	418	472		
Kundfordringar	321	304		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	128	106		
Övriga kortfristiga fordringar	135	80		
Varulager	1.804	1.817		
	4.982	4.662		
Spärrkonton för fondavsättningar Not 9	1	–		
Anläggningstillgångar				
Aktier och andelar i dotterföretag ... Not 10	1.418	1.382		
Aktier och andelar i andra företag . Not 10	143	133		
Fordringar på dotterföretag	19	105		
Övriga långfristiga fordringar Not 11	728	622		
Pågående anläggningsarbeten	52	27		
Maskiner och inventarier Not 13	951	924		
Fastigheter Not 13	737	737		
	4.048	3.930		
Summa tillgångar	9.031	8.592		
Ställda panter Not 14	1.128	1.126		
Skulder och eget kapital				
Kortfristiga skulder				
Växelskulder	2	3		
Leverantörskulder	290	293		
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	441	380		
Övriga kortfristiga skulder till dotterföretag	95	161		
Övriga kortfristiga skulder till andra företag Not 15	1.103	698		
	1.931	1.535		
Långfristiga skulder				
Långfristiga lån Not 16	1.728	2.455		
Avsatt till pensioner Not 17	707	678		
Skulder till dotterföretag	8	24		
Övriga långfristiga skulder	60	64		
	2.503	3.221		
Konverteringslån Not 25	190	89		
Obeskattade reserver				
Ackumulerade avskrivningar utöver plan Not 18	931	834		
Varulagerreserv Not 19	908	1.033		
Investeringsfonder Not 20	342	168		
Förnyelsefond Not 20	90	–		
Internvinstreserv Not 22	221	189		
	2.492	2.224		
Eget kapital Not 24				
Bundet eget kapital:				
Aktiekapital (9.613.130 aktier à nominellt 100 SEK) Not 25	961	960		
Reservfond	200	199		
	1.161	1.159		
Fritt eget kapital:				
Balanserade vinstmedel	268	259		
Årets nettoresultat	486	105		
	754	364		
Summa eget kapital	1.915	1.523		
Summa skulder och eget kapital	9.031	8.592		
Ansvarsförbindelser Not 26	721	1.060		

Noter och kommentarer

Belopp i MSEK, där ej annat anges

Not 1. Kommissionärsbolagsförhållanden, moderbolaget

Verksamheten i Sverige bedrivs till stor del genom kommissionärsbolag. Nedan angivna bolag driver rörelse under egna namn, men uteslutande för moderbolagets räkning. Moderbolaget redovisar samtliga tillgångar och skulder jämte intäkter och kostnader, som uppstår i kommissionärsrörelsen, i sitt bokslut.

Bolag vilka bedriver rörelse i kommission för moderbolagets räkning:

Edsbyns Industri AB, Guldsmedshytte Bruks AB, Micor AB, AB Sandvik Central Service, AB Sandvik Coromant, AB Sandvik Electronics, AB Sandvik Hard Materials, AB Sandvik Information Systems, AB Sandvik International, AB Sandvik Rock Tools, AB Sandvik Saws and Tools, AB Sandvik Steel, Sandvik Coromant Skandinavien AB, Sandvik Stål Försäljnings AB, Sandvik Sågar och Verktyg Skandinavien AB, AB Sandvik SSV.

Not 2. Fakturerad försäljning och moderbolagets inköp

I beloppen för fakturerad försäljning ingår övriga rörelseintäkter enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Övriga rörelseintäkter	66	83	126	126

Av moderbolagets fakturerade försäljning avsåg 3.778 MSEK (3.325), dvs 65% (63) försäljning till koncernföretag. Exportandelen utgjorde 79% (78). Av moderbolagets varuinköp hänförde sig 161 MSEK (138), dvs 7% (6) till koncernföretag.

Not 3. Avskrivningar

Koncernen

	Goodwill och andra immateriella tillgångar		Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Markanläggningar		1985	Totalt 1984
	1985	1984	1985	1984	1985	1984	1985	1984		
Avskrivningar enligt plan	-14	-16	-398	-350	-61	-58	-1	-1	-474	-425
Engångsavskrivning på övervärden och goodwill	-43	-	-	-	-	-	-	-	-43	-
Avskrivningar utöver plan	-	-	-127	-155	-	1	-	-	-127	-154
Bokföringsmässiga avskrivningar	-57	-16	-525	-505	-61	-57	-1	-1	-644	-579
varav avskrivningar mot fonder	-	-	-188	-59	-13	-8	-	-	-201	-67

Moderbolaget

	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Markanläggningar		1985	Totalt 1984
	1985	1984	1985	1984	1985	1984		
Avskrivningar enligt plan	-183	-159	-22	-25	-1	-1	-206	-185
Extra planenlig avskrivning vid försäljning och nedskrivning	-	-	-	-	-	-	-	-
Avskrivningar utöver plan	-100	-147	-	2	-	-	-100	-145
Bokföringsmässiga avskrivningar	-283	-306	-22	-23	-1	-1	-306	-330
varav avskrivningar mot fonder	-151	-42	-11	-8	-	-	-162	-50

Not 4. Ränteintäkter och räntekostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Ränteintäkter brutto	488	356	271	190
Korrigerig omräkningsdifferenser	-111	-72	-	-
Ränteintäkter	377	284	271	190
Räntekostnader på pensionsskuld	-85	-89	-76	-71
Övriga räntekostnader brutto	-551	-556	-314	-348
Korrigerig omräkningsdifferenser	+47	+12	-	-
Räntekostnader	-589	-633	-390	-419

Korrigerig omräkningsdifferenser avser eliminering av inflationsförluster på räntegenererande monetära tillgångar och inflationsvinster på räntebärande monetära skulder i höginflationsländer.

Not 5. Kursdifferenser på långfristiga lån

Årets kursdifferenser på långfristiga lån består av årets förändring av realiserade kursförluster, 108 MSEK (-173), samt av de kursdifferenser på långa lån som realiserats i samband med amorteringar, 34 MSEK (-17).

Moderbolagets konvertibla lån i utländsk valuta på f.n. 16.575.000 USD (se not 25) förväntas bli konverterat till aktier under lånet återstående löptid, varför korrigerig till bokslutsdagens valutakurs ej gjorts.

Not 6. Resultat exklusive minoritetsandelar, inklusive resultatandelar i intresseföretag

Resultatet före extraordinära poster exklusive minoritetsandelar och utdelningar från intresseföretag men inklusive resultatandelar i intresseföretag uppgår till 1.533 MSEK (975). I beräkningen ingår bl.a. följande intresseföretag: Avesta Sandvik Tube AB (25%), Fagersta Stainless AB (50%), Fagersta-Seco AB (32,5%), Rolltech International AB (50%), Uddeholm Strip Steel AB (50%), Nor-Sand Metals Inc. (50%), Eurotungstène Poudre S.A. (49%).

Not 7. Extraordinära intäkter och kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Extraordinära intäkter				
Realisationsvinst vid försäljning av aktier	4	13	1	7
Realisationsförlust resp -vinst vid försäljning av fastigheter	-5	15	-	3
Återföring resp omklassificering av tidigare reserveringar samt effekt i koncernen av likvidationer under året	36	-	-	-
	35	28	1	10

Extraordinära kostnader

Engångsnedskrivning av goodwill och övervärden	-36	-	-	-
Diverse	-	-	-28	-
Kostnader i samband med avveckling av rörelsegrenar	-	-101	-	-
	-36	-101	-28	-
Totalt	-1	-73	-27	10

Moderbolagets diverse extraordinära kostnader på 28 MSEK avser garantiåtaganden i samband med att ett tidigare engagemang i ett gruvföretag i Australien avvecklats. Reservering för detta gjordes i koncernen 1983 varför koncernresultatet ej uppvisar motsvarande kostnad.

Not 8. Obligationer och andra kortfristiga placeringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Obligationer och andra värdepapper	455	34	444	23
Kortfristiga placeringar	1.713	1.498	1.273	1.167
Totalt	2.168	1.532	1.717	1.190

Uppgifterna för koncernen avseende 1984 har omklassificerats.

Koncernen hade vid årsskiftet utestående sk räntearbitrageaffärer på 526 MSEK (171). Av dessa svarade moderbolaget för 376 MSEK (106). Dessa har redovisats netto.

Not 9. Spärrkonton för fondavsättningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Spärrkonton i Sveriges Riksbank för särskilda investeringsfonder	47	18	—	—
för allmänna investeringsfonder	112	45	1	—
Övriga spärrkonton	1	—	—	—
Totalt	160	63	1	—

Under år 1986 kommer koncernen att inbetala 445 MSEK till Sveriges Riksbank, vilket utgör 75% av 1985 års avsättningar till allmänna investeringsfonder och 100% av 1985 års avsättningar till förnyelsefonder. Moderbolagets inbetalningar till Sveriges Riksbank 1986 är 342 MSEK.

Not 13. Anläggningar

Maskiner och inventarier, byggnader, mark och markanläggningar samt jordbruks- och skogsfastigheter redovisas till nettovärde efter avskrivningar enligt plan och oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar. Ackumulerade avskrivningar härutöver redovisas bland obeskattade reserver under rubriken Ackumulerade avskrivningar utöver plan.

Koncernen

	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Jordbruks- och skogsfastigheter		Mark och markanläggningar	
	1985	1984	1985	1984	1985	1984	1985	1984
Anskaffningsvärde	4.352	4.246	1.588	1.601	1	1	160	166
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-2.688	-2.559	-587	-529	—	—	-15	-14
Planmässiga restvärden	1.664	1.687	1.001	1.072	1	1	145	152
Oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar	—	—	140	143	10	10	116	116
Restvärden	1.664	1.687	1.141	1.215	11	11	261	268
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	-824	-700	-220	-222	—	—	-11	-11
Bokförda värden	840	987	921	993	11	11	250	257
Brandförsäkringsvärden	9.305	8.978	3.557	3.513	10	9 ³	—	—
Taxeringsvärden ¹	—	—	1.289	1.285	12	12	143	138

¹ Uppgifterna avser den svenska koncern delen. Bokförda värdet av fastigheter i utländska dotterföretag uppgick till 638 MSEK (604).

Moderbolaget

	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Jordbruks- och skogsfastigheter		Mark och markanläggningar	
	1985	1984	1985	1984	1985	1984	1985	1984
Anskaffningsvärde	2.422	2.304	710	684	1	1	38	37
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1.471	-1.380	-266	-243	—	—	-12	-12
Planmässiga restvärden	951	924	444	441	1	1	26	25
Oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar	—	—	140	143	10	10	116	116
Restvärden	951	924	584	584	11	11	142	141
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	-717	-616	-203	-207	—	—	-11	-11
Bokförda värden	234	308	381	377	11	11	131	130
Brandförsäkringsvärden	6.506	6.184	2.124	1.933	10	9 ³	—	—
Taxeringsvärden ²	—	—	1.244	1.241	12	12	133	132

² Taxeringsvärdet på industrifastigheter inkluderar enligt gällande bestämmelser industritillbehör.

Not 10. Aktier och andelar

Koncernens resp moderbolagets innehav av aktier och andelar vid utgången av 1985 framgår av specifikation på sid 31.

Not 11. Övriga långfristiga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Förskott till leverantörer	11	9	9	8
Revers i samband med försäljning 1983 av aktierna i Krångede AB	547	547	547	547
Övriga fordringar	302	180	172	67
Totalt	860	736	728	622

Not 12. Goodwill och andra immateriella tillgångar

	Koncernen	
	1985	1984
Patent och andra immateriella tillgångar	29	45
Goodwill	17	58
Totalt	46	103

	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Jordbruks- och skogsfastigheter		Mark och markanläggningar	
	1985	1984	1985	1984	1985	1984	1985	1984
Anskaffningsvärde	2.422	2.304	710	684	1	1	38	37
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1.471	-1.380	-266	-243	—	—	-12	-12
Planmässiga restvärden	951	924	444	441	1	1	26	25
Oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar	—	—	140	143	10	10	116	116
Restvärden	951	924	584	584	11	11	142	141
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	-717	-616	-203	-207	—	—	-11	-11
Bokförda värden	234	308	381	377	11	11	131	130
Brandförsäkringsvärden	6.506	6.184	2.124	1.933	10	9 ³	—	—
Taxeringsvärden ²	—	—	1.244	1.241	12	12	133	132

³ Angivna värden avser här byggnader och inventarier. Härutöver finns skogsbrandförsäkringar.

Not 14. Ställda panter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Fastighetsinteckningar	810	966	663	661
Företagsinteckningar	616	668	465	465
Totalt	1.426	1.634	1.128	1.126

Not 15. Övriga kortfristiga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Kortfristiga lån	1.808	1.280	957	508
Förskott från kunder	52	88	1	49
Övriga kortfristiga skulder	461	475	145	141
Totalt	2.321	1.843	1.103	698

Not 16. Långfristiga lån

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Obligationslån	389	509	367	481
Förlagslån	50	64	33	45
Övriga lån	1.852	2.778	1.328	1.929
Totalt	2.291	3.351	1.728	2.455

Säkerheter är ställda för 354 MSEK (747).

Den långfristiga upplåningen för moderbolaget inklusive 1986 års amorteringar fördelar sig på de mest betydande valutaslagen enligt nedan (belopp i miljoner i angiven valuta).

Valuta	1985	1984
Svenska kronor	327	395
US dollar	172	178
Västtyska mark	15	29
Schweiziska francs	69	73
Franska francs	—	23
Luxemburg francs	475	550
Engelska pund	12	10
Japanska yen	3.560	3.737

Erforderliga låneamorteringar för koncernen enligt låneavtal redovisas nedan. Låneamorteringar kan ofta göras med större belopp om respektive bolag så önskar gentemot sina långivare. Emellertid utgör Sveriges Riksbanks föreskrifter en begränsning för moderbolaget. Nedan redovisas maximala låneamorteringar med hänsyn härtill och antaget oförändrade amorteringar i övrigt.

	Låneamorteringar	
	Erforderliga enligt låneavtal	Maximalt enligt Riksbankens föreskrifter
1986	741*	964
1987	337	393
1988	395	474
1989	166	269
1990	574	638
1991	76	76
1992 och senare	743	218
Summa inklusive 1986 års amorteringar	3.032	3.032

* Redovisade bland kortfristiga skulder

Not 17. Avsatt till pensioner

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Avsatt till PRI-pensioner	740	662	658	629
Avsatt till övriga pensioner	102	170	49	49
Totalt	842	832	707	678

Not 18. Ackumulerade avskrivningar utöver plan

	Koncernen				Moderbolaget			
	Maskiner och inventarier	Industri- och bostadsbyggnader	Markanläggningar	Totalt	Maskiner och inventarier	Industri- och bostadsbyggnader	Markanläggningar	Totalt
Redovisat vid slutet av 1984	700	222	11	933	617	206	11	834
Förändring pga ändrade omräkningskurser 1985	-3	1	—	-2	—	—	—	—
Årets avskrivningar utöver plan	127	—	—	127	100	—	—	100
Avskrivningar på uppskrivning	—	-3	—	-3	—	-3	—	-3
Redovisat vid slutet av 1985	824	220	11	1.055	717	203	11	931

Not 19. Varulagerreserv

	Koncernen	Moderbolaget
Redovisat vid slutet av 1984	1.294	1.033
Förändring pga ändrade omräkningskurser 1985	-2	—
Upplösning under 1985	-171	-125
Redovisat vid slutet av 1985	1.121	908
Varulagerresev i procent av lagervärde vid slutet av 1985	31	50

Not 20. Investerings- och förnyelsefonder

	Koncernen				Moderbolaget			
	Särskilda investeringsfonder	Allmänna investeringsfonder	Förnyelsefonder	Totalt	Särskild investeringsfond	Allmän investeringsfond	Förnyelsefond	Totalt
Redovisat vid slutet av 1984	116	314	—	430	59	109	—	168
Förändring pga ändrade omräkningskurser 1985	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillkommer:								
Ytterligare avsättning under 1985 ..	—	441	115	556	—	336	90	426
Avgår:								
lanspråktaget belopp för investeringar i maskiner och inventarier	-67	-121	—	-188	-53	-98	—	-151
industri- och bostadsbyggnader	—	-13	—	-13	—	-11	—	-11
För omkostnader	—	-5	—	-5	—	—	—	—
Nettoförändring	-67	302	115	350	-53	227	90	264
Redovisat vid slutet av 1985	49	616	115	780	6	336	90	432

Not 21. Övriga obeskattade reserver

Avser andra obeskattade reserver i utländska dotterbolag än ackumulerade avskrivningar utöver plan, varulagerreserver eller investeringsfonder. Redovisningen av sådana andra obeskattade reserver ändrades från 1985. Tidigare har alla sådana reserver hanterats i rörelsen. Från 1985 behandlas sådana reserver som är av ren bokslutsdispositionskaraktär som obeskattade reserver.

Not 23. Minoritetsandel i obeskattade reserver samt kapitalandelar i intresseföretag

Minoritetens andel i obeskattade reserver är totalt 217 MSEK (184).

Andelen i intresseföretagens eget kapital resp obeskattade reserver är 138 MSEK (145) resp 80 MSEK (62). I beräkningen ingår bl a följande intresseföretag: Avesta Sandvik Tube

Not 22. Internvinstreserv

Moderbolaget

Internvinstreserven i Sandvik AB utgörs av skillnaden mellan försäljningspriser och Sandvik AB:s samtliga kostnader för de sålda varorna avseende de produkter, levererade av Sandvik AB, som på balansdagen ligger kvar hos utländska dotterbolag, efter avdrag för av dotterbolagen gjorda, härtill hänförliga lagernedskrivningar.

Not 24. Förändring av eget kapital

Koncernen

	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Omräk- nings- differens	Koncern- resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1984	960	727	152	4	472	2.315
Förändring pga ändrade omräkningskurser 1985		-12	-61	-	-21	-94
Överföring av 1984 års resultat och omräkningsdifferens		4	451	-4	-451	-
Avsättning till bundna reserver		58	-58			-
Nyemissioner genom konvertering	1	1				2
Förändring pga uppskrivning av anläggningstillgångar		3				3
Utdelning			-96			-96
Årets koncernresultat 1985				-24	898	874
Redovisat vid slutet av 1985	961	781	388	-24	898	3.004

Vid bedömning av koncernens årsresultat och fria reserver bör beaktas att en del härav ligger i dotterbolag utanför Sverige. Vid vinstöverföring till moderbolaget bör hänsyn tas till att detta i vissa fall leder till beskattning och begränsas av valutarestriktioner. Avsättning har ej skett för skatter på framtida utdelningar till moderbolaget. Av det fria egna kapitalet 388 MSEK enligt koncernens balansräkning har sammanlagt 15 MSEK föreslagits till avsättning

till bundna reserver av bolagens styrelser. Utöver detta föreslår moderbolagets styrelse att ca 125 MSEK överförs från fritt eget kapital till aktiekapital som ett led i moderbolagets föreslagna fondemission med ca 325 MSEK.

Uppgifter om aktiekapital och konverteringslån lämnas i not 25 nedan.

Moderbolaget

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserade vinstmedel	Netto- resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1984	960	199	259	105	1.523
Överföring av 1984 års resultat			105	-105	-
Nyemissioner genom konvertering	1	1			2
Utdelning			-96		-96
Årets nettoresultat 1985				486	486
Redovisat vid slutet av 1985	961	200	268	486	1.915

Not 25. Aktiekapital

Aktiekapital samt antal aktier

	1985	1984
A Bundna	7.719.388	7.719.388
A Fria	309.351	309.351
B Fria	1.584.391	1.575.895
	9.613.130	9.604.634

En bunden aktie får ej förvärfas av utländska medborgare eller av vissa i bolagsordningen angivna juridiska personer som är öppna för utländskt inflytande. En fri aktie får däremot förvärfas av envar. A-aktier medför 1 röst per aktie medan B-aktier medför 1/10 röst per aktie.

Sandvik-aktien är noterad på Stockholms och Londons (B fria) fondbörser.

Antalet aktier berättigade till utdelning för år 1985 utgör 9.694.464 st. Antalet överstiger ovanstående per 31.12 till följd av konverteringar under 1.1-28.2.1986.

Konvertibla lån

1977 upptogs ett konvertibelt lån på 35 MUSD till 6¼% ränta. Lånet kan konverteras från och med den 2.1.1978 till och med den 8.3.1988. Det kan förtidsinlösas av Sandvik efter den 15.3.1983. Efter gällande konverteringskurs utges 23.7428 st B-aktier i Sandvik mot en obligation om nominellt 1.000 USD.

Per den 31.12.1985 har obligationer till ett belopp av 18.425.000 USD konverterats.

Konverteringarna under 1985 har medfört en ökning av aktiekapitalet med 849.600 SEK och av antalet B-aktier med 8.496 st. Vid full konvertering av lånet kommer antalet B-aktier att öka med 393.536 st jämfört med läget den 31.12.1985. Aktiekapitalet kommer att öka med 39.353.600 SEK.

1985 upptogs ett konvertibelt förlagslån på 102,8 MSEK till 12% ränta. Lånet som riktades till alla anställda inom Sandvik-koncernen kan konverteras från och med den 1.3.1988 till och med den 15.3.1992. De konvertibla skuldebrevens har ett nominellt belopp av 425 SEK och hela multipler därav. Konverteringskursen är 425 SEK och konvertering sker till B-aktier. Vid full konvertering av lånet kommer antalet B-aktier att öka med 241.794 st jämfört med läget den 31.12.1985. Aktiekapitalet kommer att öka med 24.179.400 SEK.

Sandviks Aktiesparfond

Alla anställda inom Sandvik-koncernens svenska bolag erbjuds att från januari 1981 delta i aktiesparande i Sandviks Aktiesparfond. Vid utgången av 1985 deltog ca 1.730 anställda.

Fonden representerade ca 92.000 aktier motsvarande ca 1% av aktiekapitalet.

Lån till de anställda, som lämnats i samband med aktieförvärv, uppgick vid årets slut till 1,7 MSEK. Länsstyrelsens dispens härför har erhållits.

Se även avsnittet Sandvik-aktien sid 38, som innehåller kursutveckling, data per aktie, ägarförhållanden m.m.

Not 26. Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Diskonterade växlar	164	131	-	-
Pensionsförpliktelser utöver de som redovisats under pensionsskuld (kapitaliserat värde)	14	8	7	6
Övriga borgens- och ansvarsförbindelser	248	195	714	1.054
Totalt	426	334	721	1.060
varav för dotterföretag			522	902

Personal

Personalkostnader, MSEK

Löner och ersättningar	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Styrelse och verkställande direktör				
Sverige	5	4	3	2
Utanför Sverige	53	48	—	—
Övriga anställda				
Sverige	1.227	1.114	1.107	1.002
Utanför Sverige	1.597	1.521	9	8
Summa	2.882	2.687	1.119	1.012
Övriga personalkostnader	1.045	966	562	511
Totalt	3.927	3.653	1.681	1.523

Medelantalet anställda

	Koncernen		Moderbolaget	
	1985	1984	1985	1984
Sverige	10.399	10.204	9.420	9.172
Utanför Sverige	13.506	13.790	53	50
Totalt	23.905	23.994	9.473	9.222

Medelantalet anställda utanför Sverige fördelat på länder

	Antal anställda		Antal anställda	
	1985	1984	1985	1984
Moderbolaget				
Grekland	6	12	Japan	529
Sovjetunionen .	5	6	Kenya	15
Västtyskland	7	6	Malaysia	37
USA	5	2	Mexiko	435
Österrike	10	7	Norge	53
Övriga länder ¹	20	17	Nya Zeeland	32
Utanför Sverige			Peru	44
totalt	53	50	Polen	5
			Portugal	240
Koncernen utanför Sverige			Schweiz	135
Argentina	137	123	Singapore	85
Australien	330	329	Sovjetunionen .	5
Belgien	80	80	Spanien	402
Brasilien	941	829	Storbritannien .	1.739
Canada	216	217	Sydafrika	647
Chile	22	21	Sydkorea	18
Colombia	31	32	Taiwan	13
Danmark	76	77	Thailand	6
Filippinerna	37	40	Turkiet	5
Finland	104	102	USA	1.564
Frankrike	2.012	2.205	Venezuela	31
Grekland	7	12	Västtyskland	1.050
Holland	157	142	Zambia	21
Hongkong	15	15	Zimbabwe	47
Indien	1.249	1.255	Österrike	113
Indonesien	31	32	Övriga länder ¹	13
Irland	10	10		14
Italien	767	794		13.506
				13.790

¹ Länder, i vilka medelantalet anställda är mindre än 5.

Löner och ersättningar utanför Sverige har omräknats till svenska kronor efter årets medelkurs. Lagstadgad specifikation över medelantalet anställda per kommun i Sverige och löner per land utanför Sverige insänds till Patent- och Registreringsverket. Denna specifikation kan erhållas från Sandviks huvudkontor i Sandviken.

Aktieinnehav

Sandvik AB:s innehav av aktier och andelar i dotterföretag

Enligt balansräkning 31.12.1985

		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nominellt värde lokal valuta enhet 1.000	Nominellt värde KSEK	Bokfört värde KSEK
Sverige	C O Öberg & Co:s AB	2.000	100	SEK 200	200	—
	AB Dubbman	500	100	SEK 50	50	—
	Edmeston AB	30.000	75	SEK 3.000	3.000	3.000
	Edsbyns Industri AB ¹	50.000	100	SEK 5.000	5.000	8.925
	Guldsmedshytte Bruks AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Industri AB Skomab	1.000	100	SEK 50	50	—
	Micor AB ¹	600	100	SEK 60	60	—
	AB Orsa Sågbladsfabrik	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Bergstrand	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Central Service ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Coromant ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Coromant Skandinavien AB ¹	50.000	100	SEK 5.000	5.000	5.000
	AB Sandvik Electronics ¹	60	100	SEK 60	60	—
	Sandvik Far East Ltd. AB	10.000	100	SEK 10.000	10.000	10.000
	AB Sandvik Hard Materials ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Information Systems ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik International ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Process Systems	25.000	100	SEK 2.500	2.500	2.500
	AB Sandvik Rock Tools ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Saws and Tools ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik SSV ¹	500	100	SEK 50	50	—
	AB Sandvik Steel ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Stål Försäljnings AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandvik Sågar och Verktyg Skandinavien AB ¹	500	100	SEK 50	50	—
	Sandviks Aktiesparfondförvaltning AB	2.500	100	SEK 250	250	250
	Sandvikens Brukspersonals Byggnadsförening upa	—	100	SEK 2.941	2.941	—
	Scandinavian Handtools AB	500	100	SEK 50	50	—
	Seco Tools AB ²	461.500	65	SEK 46.150	46.150	49.647
	Steebide International AB	15.000	100	SEK 1.500	1.500	1.450
	AB Svenska Specialverktyg	500	100	SEK 50	50	—
Trellbo AB	500	100	SEK 50	50	—	
Argentina	Sandvik Argentina S.A.C. e I.	808.000	100	ARA 296	2.783	5.000
Belgien	Sandvik S.A. (Belgium) N.V.	2.394	100	BEC 60.000	9.060	4.000
Brasilien	Sandvik do Brasil S.A.	8.887.168.799	100	BRC 53.323.013	38.393	55.308
Canada	Sandco Ltd.	205	100	CAD 2	11	—
	Sandvik Canada, Inc.	2.085.814	100	CAD 7.812	42.497	53.080
Chile	Sandvik Chilena Ltda	—	100	CLP 8.263	330	—
Colombia	Sandvik Colombia S.A.	28.733	94 ³	COP 28.733	1.149	—
Costa Rica	Sandvik Centroamérica S.A.	330	100	CRC 330	50	—
Danmark	A/S Sandviken	203	100	DKK 4.000	3.384	2.070
Filippinerna	Sandvik Philippines, Inc.	81.065	100	PHP 8.107	3.243	3.540
Finland	Suomen Sandvik Oy	400.000	100	FIM 10.000	14.010	4.247
Frankrike	Sandvik S.A.	1.249.994	100	FRF 125.000	125.688	100.000
	Ugicarb Morgon S.A.	352.494	100	FRF 35.250	35.444	20.910
Holland	Sandvik Nederland b.v.	—	100	NLG 6.000	16.428	8.371
Hongkong	Sandvik Hongkong Ltd.	39.999	100	HKD 400	388	—
Indien	Sandvik Asia Ltd.	316.800	55	INR 31.680	19.800	5.500
Italien	Sandvik Italia S.p.A.	11.999.832	100	ITL 12.000.000	54.120	65.000
	Sandvik Process Systems S.p.A.	199.943	100	ITL 200.000	902	340
Japan	Sandvik K.K.	2.600.000	100	JPY 2.600.000	98.345	100.000
Kenya	Sandvik Kenya Ltd.	34.999	100	KES 700	315	—
Malaysia	Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.	1.500	100	MYR 250	778	—
Marocko	Sandvik Maroc S.A.	93	100	MAD 9	8	—
Mexiko	Sandvik de México S.A. de C.V.	5.329.996	100	MXP 533.000	8.262	60.000
Norge	Sandvik Norge A/S	80.000	100	NOK 8.000	8.024	4.790
	EIA A/S Norge	500	100	NOK 500	502	—
Peru	Sandvik del Perú S.A.	199.998	100	PES 1.000.000	400	—
	Barrenas Sandvik Andina S.A.	1.937.402	68	PES 3.325.432	1.330	2.200

		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nominellt värde lokal valuta enhet 1.000	Nominellt värde KSEK	Bokfört värde KSEK
Portugal	Sandvik Portuguesa Lda	—	100	PTE 99.800	4.720	4.461
	Sandvik Obergue-Limas e Mecânica, Lda	—	100	PTE 100.852	4.760	8.770
Schweiz	Sandvik AG	60.000	100	CHF 6.000	21.984	40.000
	Sanfinanz AG	997	100	CHF 200	733	735
	Santrade Ltd.	600	10 ⁴	CHF 600	2.198	520
Singapore	Sandvik South East Asia Pte. Ltd.	2.700.000	100	SGD 2.700	9.720	7.055
Spanien	Sandvik Española S.A.	70.000	100	ESP 700.000	34.440	43.940
	Minas y Metalurgia Española S.A.	60.000	50 ⁵	ESP 60.000	2.952	3.700
Storbritannien	Madison Tools Ltd.	274.999	100	GBP 275	3.018	7.095
	Sandvik Ltd.	7.999.998	100	GBP 8.000	87.800	170.000
Taiwan	Sandvik Taiwan Ltd.	9.994	100	TWD 10.000	1.800	—
Thailand	Sandvik Thailand Ltd.	744	100	THB 504	141	—
Turkiet	Sandvik Istanbul Tiçaret Ltd. Şti	14.925	100	TRL 14.925	180	—
USA	Sandvik, Inc.	800.000	100	USD 20.000	152.150	400.000
Venezuela	Sandvik Venezuela C.A.	6.250	100	VEB 6.250	3.063	5.000
Västtyskland	Num Engineering GmbH	—	100	DEM 10.000	30.850	20.000
	Micor GmbH	—	100	DEM 20	62	—
	Sandvik Automation GmbH	—	100	DEM 8.000	24.680	24.387
	Sandvik GmbH	—	100	DEM 35.000	107.975	100.000
	Sandvik Process Systems GmbH	—	38 ⁶	DEM 1.558	4.806	3.420
Zambia	Sandvik (Zambia) Ltd.	399.999	100	ZMK 800	1.056	—
Zimbabwe	Sandvik (Pvt) Ltd.	233.677	100	ZWD 467	2.116	3.269
Österrike	Sandvik in Austria Ges.m.b.H.	—	100	ATS 10.000	4.389	810
						1.418.290

Förändring av bokfört värde av aktier och andelar i dotterföretag, KSEK

	Ingående balans	1.382.044
Nyemissioner		60.673
Nedsättning av aktiekapital		-24.427
	Utgående balans	1.418.290

Vissa upp- och nedskrivningar, vilka balanserar varandra, har företagits inom posten aktier och andelar i dotterföretag.

¹ Kommissionärsbolag

² Seco Tools AB har dotterbolag i 13 länder

³ Resterande 6% innehas av AB Sandvik Process Systems

⁴ Resterande 90% innehas av andra företag inom koncernen

⁵ Resterande 50% innehas av Sandvik Española S.A.

⁶ Resterande 62% innehas av Sandvik GmbH

Sandvik AB:s aktier och andelar i andra företag

Enligt balansräkning 31.12.1985

	Antal aktier	Procentuellt innehav	Nominellt värde lokal valuta enhet 1.000	Nominellt värde KSEK	Bokfört värde KSEK	
Intresseföretag						
Sverige	ANSAB AB	5.000	50	SEK 500	500	500
	ASEA-Cerama AB	1.125	10	SEK 563	563	1.448
	Avesta Sandvik Tube AB	150.000	25	SEK 15.000	15.000	30.460
	Bruksinvest AB	12.000	15	SEK 1.200	1.200	6.000
	Fagersta Stainless AB	400.000	50	SEK 40.000	40.000	40.000
	Norbergs Grufaktiebolag	13.244	27	SEK 662	662	—
	Rolltech International AB	250	50	SEK 25	25	—
	Uddeholm Strip Steel AB	27.500	50	SEK 28.409	28.409	34.600
Frankrike	Eurotungstène Poudre S.A.	112.353	49	FRF 11.235	11.297	7.737
	Société Minière d'Anglade	13.245	15	FRF 1.325	1.332	3.000
Jugoslavien	WO Tools-PP-Corun		30		18.926	18.926
Mexiko	Micor de México S.A. de C.V.	135	45	MXP 135	2	—
	Tungstemex S.A. de C.V.	1.813.500	39	MXP 74.588	1.156	—
						142.671

Övriga företag

Diverse företag

Förändring av bokfört värde av aktier och andelar i intresseföretag och övriga företag, KSEK

	Ingående balans	133.260	Nedskrivningarna har belastat årets resultat och redovisas i posten "Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader".
Nyemissioner		2.596	
Förvärv		9.685	
Avyttringar		—	
Nedskrivningar		-2.870	
	Utgående balans	142.671	

Koncernens aktieinnehav

Enligt balansräkning 31.12.1985

		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nominellt värde lokal valuta enhet 1.000	Nominellt värde KSEK	Bokfört värde KSEK
Intresseföretag						
Sverige	Fagersta-Seco AB	500	33	SEK 500	500	500
Australien	Seco Titan Pty. Ltd.	1.050.000	33	AUD 1.050	5.428	5.216
Brasilien	Sotefe Soc Tec Ferramentas Ltda	320.000.000	20	BRC 320.000	230	1.026
Canada	Nor-Sand Metals, Inc.	500.000	50	CAD 5.000	27.200	27.200
Spanien	Industrias Bonastre	2.500	10	ESP 5.000	246	1.091
Turkiet	Seco Kestak A.S.	49.000	32	TRL 49.000	588	1.319
						<u>36.352</u>
					Sandvik AB:s innehav	<u>142.671</u>
					Totalt	<u>179.023</u>
					Diverse aktier och andelar	<u>1.848</u>
					Totalt	<u>180.871</u>

Aktier och andelar i rörelsedrivande koncernföretag ägda indirekt av Sandvik AB

Koncernens innehav i %

Australien	Sandvik Australia Pty. Ltd.	100
	Sandvik Process Systems Pty. Ltd.	100
Canada	Sandvik Process Systems Canada Ltd.	100
Frankrike	Le Burin S.A.	100
	Safety S.A.	100
	Sandvik Broussaud S.A.	100
	AB Sandvik Central Service et Compagnie	100
	AB Sandvik Coromant et Compagnie	100
	Sandvik Process Systems S.A.	100
	AB Sandvik Saws and Tools et Compagnie	100
	Sandvik Siametir S.A.	100
	AB Sandvik Steel et Compagnie	100
	Sandvik Tobler S.A.	100
Holland	Sandvik Process Systems b.v.	100
Indonesien	P.T. Sandvik Indonesia	80
Irland	Sandvik Ireland Ltd.	100
Korea	Sandvik Korea Co Ltd.	49
Mexiko	H.K. Porter de México S.A.	100
Norge	Stavangerbor A/S	95
Nya Zeeland	Sandvik New Zealand Ltd.	100
Singapore	Sandvik Trading Singapore Private Ltd.	100
Spanien	Resistel S.A.	100
Storbritannien	Asser Engineering Ltd.	100
	Osprey Metals Ltd.	100
	Sandvik Bandsaws Ltd.	100
	Sandvik Hard Materials Ltd.	100
	Sandvik Process Systems Ltd.	100
	Spooner Española Ltd.	100
	Spooner Industries Ltd.	100
	Strata Bit Ltd.	100
	Strata Bit Co. Ltd.	100
	Wimet Ltd.	100
	Wimet Mining Ltd.	100
	Wimet Wear Parts Ltd.	100
Sydafrika	Sandvik (Pty) Ltd.	100
USA	Breton Corporation	67
	Sandvik Latin America, Inc.	100
	Sandvik Process Systems Inc.	100
	Sandvik Special Metals Corp.	100
	Spooner, Inc.	100
	Strata Bit Corp.	100
Västtyskland	Sandvik Kosta GmbH	100
Zimbabwe	Sandcor (Private) Ltd.	100
Österrike	Sandvik Process Systems Ges.m.b.H.	100

Vinstdisposition

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att

från föregående år balanserade vinstmedel	267.478.548
samt årets vinst	<u>486.127.015</u>
	Kronor 753.605.563

disponeras på följande sätt:

till aktieägarna utdelas 14 kronor per aktie	135.722.496
i ny räkning överföres	<u>617.883.067</u>
	Kronor 753.605.563

Sandviken den 13 mars 1986

Percy Barnevik
Ordförande

Axel Isaksson

Hans Karlsson

Birger Löwhagen

Lars Malmros

Hans-Eric Ovin

Sven Ågrup

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 21 mars 1986

Bo Fridman
Auktoriserad revisor

Nils-Axel Frisk

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse för Sandvik Aktiebolag

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1985. Granskningen har utförts enligt god revisionsbed.

Moderbolaget

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs

att vinsten disponeras i enlighet med förslaget i förvaltningsberättelsen samt

att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Koncernen

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Sandviken den 21 mars 1986

Bo Fridman
Auktoriserad revisor

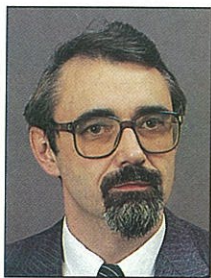
Nils-Axel Frisk

Styrelse och revisorer

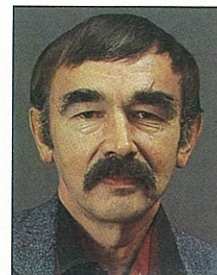
STYRELSE

Ordinarie

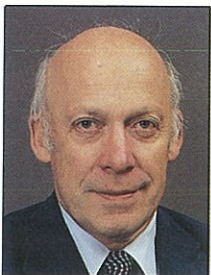
Direktör Percy Barnevik, ordförande, Västerås, f 1941
Koncernchef i ASEA. Styrelseledamot i ASEA AB och Fläkt AB.
Styrelseordförande i Sandvik AB sedan 1983.

Herr Hans Karlsson, Forsbacka, f 1933
Ordförande i Metallklubben, AB Sandvik Steel, Sandviken.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1984. (arbetstagarrepresentant)

Direktör Birger Löwhagen, Malmö, f 1924
Verkställande direktör i Skanska AB.
Styrelseledamot i Skanska AB, Wilh. Sonesson AB, Svenska Byggnadsentreprenörför-
eningen, Byggförbundet, Sveriges Indu-
striförbund, SAF, Euroc Industri AB och
Svenska Handelsbanken.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.

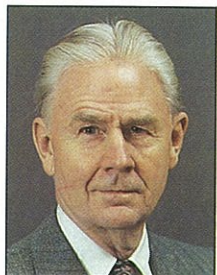
Ingenjör Börje Kvarfordh, Sandviken, f 1921, avliden 17.2.1986
Ordförande i Sandvik AB:s SIF-klubb.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1976. (arbetstagarrepresentant)
(From 15.5.1986 Thore Svärdström)

Direktör Lars Malmros, Göteborg, f 1927
Verkställande direktör i Volvo Europa Car N.V. & Volvo Europa Truck N.V., Gent, Belgien.
Styrelseordförande i Institutet för Verk-
stadsteknisk Forskning (IVF).
Styrelseuppdrag i Perstorp AB och
Balken Invest AB.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.

Suppleanter
Bruksdisponent Lennart Ollén, Sandviken, f 1921
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1979.

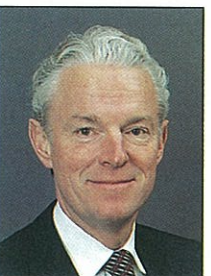
Direktör Hans-Eric Ovin, Malmö, f 1928
Styrelseuppdrag i AGA AB, Investment AB Argentus, Kjell och Märtha Beijers stiftelse och AB Volvo.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1976.

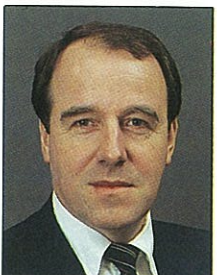
Herr Eino Honkamäki, Gimo, f 1943
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1974. (arbetstagarrepresentant)

Direktör Sven Årgrup, Lidingö, f 1930
Styrelseordförande i AGA AB och Pharos AB.
Styrelseledamot i AB Volvo, Telefon AB L M Ericsson, Wilh. Sonesson AB, Svenska Handelsbanken, Investment AB Asken, Scandinavian Trading Co. AB, Volvo Personvagnar AB, Volvo Energi AB och AB Opus.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.

Ingenjör Axel Isaksson, Älvsjö, f 1934
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1982. (arbetstagarrepresentant)
(From 15.5.1986 Stig Lennart Nyström)

REVISORER

Ordinarie

Aukt revisor Bo Fridman, Stockholm
Direktör Nils-Axel Frisk, Stockholm

Suppleanter

Advokat Magnus Schiller, Stockholm
Aukt revisor Bernhard Öhrn, Stockholm

KONCERNLEDNING

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör och koncernchef

Lars Ivar Hising
Vice verkställande direktör
(From 1.7.1986 Ebbe Bengtsson)

Direktör Per-Olof Eriksson, Sandviken, f 1938
Verkställande direktör och koncernchef i Sandvik AB.
Styrelseledamot i Sveriges Industriför-
bund, Sveriges Allmänna Exportförening, Svenska Handelsbanken och FFV Norma AB.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1984.

Affärsenheter

Närhet till kunden utgör en viktig del av Sandviks filosofi. Genom mer än 100 bolag i över 40 länder erbjuds kunderna lokal service med det internationella företagets resurser och erfarenhet. För att tillförsäkra kunderna snabba leveranser av produkter enligt nationell standard, har många av enheterna egen tillverkning. I vissa länder är inhemsk tillverkning en förutsättning för fortsatt verksamhet. I förteckningen härnedan har medtagits de viktigare rörelsedrivande affärsenheterna.

EUROPA

Belgien

Sandvik S.A. (Belgium) N.V., Bryssel
Chef: Jean Beitz

Danmark

A/S Sandviken, Köpenhamn
Chef: Jens Aage Jensen

Finland

Suomen Sandvik Oy, Helsingfors
Chef: Erik Nylund

Frankrike

Sandvik S.A., Orléans
Chef: André Baron

Sandvik Coromant, Orléans
Chef: André Baron

Sandvik Aciers, Orléans
Chef: Udo Vogt

Sandvik Outillage, Orléans
Chef: Jean Brisson

Sandvik Process Systems S.A., Paris
Chef: Jean Lamy

Sandvik Broussaud S.A., Limoges
Chef: Michel Desthomas

Sandvik Siametir S.A., Paris
Chef: Lennart Söderberg

Sandvik Tobler S.A., Paris
Chef: Jacques Garih

Ugicarb Morgon S.A., Grenoble
Chef: Pascal Destremau

Holland

Sandvik Nederland b.v., Schiedam
Chef: Louis Cuppens

Sandvik Process Systems b.v., Raamsdonksveer
Chef: Antoine Sluysmans

Irland

Sandvik Ireland Limited, Dublin
Chef: Roy Hilton

Italien

Sandvik Italia S.p.A., Milano
Chef: Jan Eric Sandgren

Sandvik Process Systems S.p.A., Milano
Chef: Pier Giorgio Bottacin

Norge

Sandvik Norge A/S, Oslo
Chef: Jon Ambur

Portugal

Sandvik Portuguesa Lda, Lissabon
Chef: Bengt Bryngelsson

Sandvik Obergue-Limas e Mecânica Lda, Vila do Conde
Chef: Kalervo Kärppä

Schweiz

Sandvik AG, Zürich
Chef: Mikael Mott

Santrade Ltd., Luzern
Chef: Mikael Mott

Spanien

Sandvik Española S.A., Madrid
Chef: Bo Linell

Storbritannien

Sandvik Ltd., Birmingham
Chef: David Shail

Sandvik Coromant U.K., Birmingham
Chef: David Shail

Sandvik Hard Materials Ltd., Coventry
Chef: Anders Häggglund

Sandvik Steel U.K., Birmingham
Chef: Ludvig Åkerhielm

Sandvik Saws and Tools U.K., Birmingham
Chef: Peter Renwick

Sandvik Process Systems Ltd., Birmingham
Chef: Martin Samuelson

Sandvik Bandsaws Ltd., Maltby
Chef: Gösta Hellstrand

Spooner Industries Ltd., Ilkley
Chef: Timothy J. Bowdler

Wimet Ltd., Coventry
Chef: Geoffrey Whitehouse

Wimet Mining Ltd., Nuneaton
Chef: Malcolm Clegg

Wimet Wear Parts Ltd., Coventry
Chef: John Powell

Sverige

Sandvik AB, Sandviken

Koncernchef: *Per-Olof Eriksson*

AB Sandvik Coromant, Sandviken

Chef: *Clas Åke Hedström*

AB Sandvik Rock Tools, Sandviken

Chef: *Lars Östholm*

AB Sandvik Hard Materials, Stockholm

Chef: *Lars Wahlqvist*

AB Sandvik Steel, Sandviken

Chef: *Gunnar Björklund*

AB Sandvik Saws and Tools, Sandviken

Chef: *Hans Norman*

AB Sandvik Electronics, Sandviken

Chef: *Jörgen Wiklund*

AB Sandvik International, Sandviken

Chef: *Hans Forsberg*

Sandvik Coromant Skandinavien AB, Spånga

Chef: *Anders Wallin*

Sandvik Stål Försäljnings AB, Spånga

Chef: *Staffan Englund*

Sandvik Sågar och Verktyg Skandinavien AB, Spånga

Chef: *Thomas Lindstedt*

Guldsmedshytte Bruks AB, Storå

Chef: *Åke Martinson*

Edmeston AB, Sandviken

Chef: *Jacques le Grand*

Edsbyns Industri AB, Edsbyn

Chef: *Sture Lestander*

Micor AB, Laholm

Chef: *Anders Ågren*

AB Sandvik Process Systems, Sandviken

Chef: *Claes Brofelth*

AB Sandvik SSV, Örebro

Chef: *Bertil Nordström*

AB Sandvik Central Service, Sandviken

Chef: *Börje Andréasson*

AB Sandvik Information Systems, Sandviken

Chef: *Peter Lundh*

Västtyskland

Sandvik GmbH, Düsseldorf

Chef: *Ingemar Kallenbach*

Sandvik Coromant, Düsseldorf

Chef: *Kurt Breuckmann*

Sandvik Steel, Düsseldorf

Chef: *Roland Grosse*

Sandvik Saws and Tools, Düsseldorf

Chef: *Ingemar Kallenbach*

Sandvik Process Systems GmbH, Fellbach

Chef: *Staffan Paues*

Sandvik Automation GmbH, Laudendach

Chef: *Lars-Anders Nordqvist*

Sandvik Kosta GmbH, Renningen

Chef: *Johann Taps*

Österrike

Sandvik in Austria Ges.m.b.H., Wien

Chef: *Helmuth Stix*

Sandvik Process Systems Ges.m.b.H., Wien

Chef: *Otto Weinhold*

NORDAMERIKA

Canada

Sandvik Canada, Inc., Mississauga, Ont

Chef: *Steve Boneham*

Sandvik Process Systems Canada Ltd.,

Guelph, Ont

Chef: *Colin Crane*

Nor-Sand Metals, Inc., Arnprior,

Ont (50%)

Chef: *W.B. Ferguson*

USA

Sandvik, Inc., Fair Lawn, NJ

Chef: *Bert A. Fernaeus*

Sandvik Coromant Company,

Fair Lawn, NJ

Chef: *Bert A. Fernaeus*

Sandvik Steel Company, Scranton, PA

Chef: *Bengt Nelson*

Sandvik Saws and Tools Company,

Scranton, PA

Chef: *Per-Erik Forslund*

Sandvik Process Systems, Inc.,

Totowa, NJ

Chef: *Edward Scott*

Sandvik Special Metals Corp.,

Kennewick, WA

Chef: *Eugene R. Astley*

Strata Bit Corporation, Houston, TX

Chef: *Bengt Nelson*

Sandvik Latin America, Inc.,

Coral Gables, FL

Chef: *Bertil von Essen*

LATINAMERIKA

Argentina

Sandvik Argentina S.A.C. e I.,

Buenos Aires

Chef: *Giancarlo Tazzioli*

Brasilien

Sandvik do Brasil S.A., São Paulo

Chef: *Johan Sörensen*

Chile

Sandvik Chilena Ltda, Santiago

Chef: *Jorge Durney*

Colombia

Sandvik Colombia S.A., Bogotá

Chef: *Victor Manuel Angel*

Costa Rica

Sandvik Centroamérica S.A., San José

Chef: *Edilberto Camacho*

Mexiko

Sandvik de México S.A. de C.V.,

Mexico City

Chef: *Björn von Malmborg*

HK Porter Company de México S.A.,

Mexico City

Chef: *Jorge Rodino (ff)*

Peru

Sandvik del Perú S.A., Lima

Chef: *Hanns Knorr*

Barrenas Sandvik Andina S.A., Arequipa

Chef: *Hanns Knorr*

Venezuela

Sandvik Venezuela C.A., Caracas

Chef: *Faustino Menendez*

AFRIKA

Kenya

Sandvik Kenya Ltd., Nairobi

Chef: *Sune Persson*

Sydafrika

Sandvik (Pty) Ltd., Benoni

Chef: *Tore Lundberg*

Zambia

Sandvik (Zambia) Ltd., Ndola

Chef: *Tord Wielbass*

Zimbabwe

Sandvik (Pvt) Ltd., Harare

Chef: *James C. MacGregor-Sim*

ASIEN

Filippinerna

Sandvik Philippines, Inc., Manila

Chef: *Krister Brobeck*

Hongkong

Sandvik Hongkong Ltd., Hongkong

Chef: *Ivo Oja*

Indien

Sandvik Asia Ltd., Poona

Chef: *Åke Janson*

Indonesien

P.T. Sandvik Indonesia, Jakarta

Chef: *Sören Lönnberg (t o m 31.5.1986)*

Japan

Sandvik K.K., Kobe

Chef: *Anders Bohlin*

Steebide International AB, Tokyo

Chef: *Isao Yamamoto*

Korea

Sandvik Korea Co. Ltd., Seoul (49%)

Chef: *Rolf Palmén*

Malaysia

Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.,

Kuala Lumpur

Chef: *Ong Fang Woh*

Singapore

Sandvik South East Asia Pte. Ltd.,

Singapore

Chef: *Åke Friberg*

Sandvik Trading Singapore Pte. Ltd.,

Singapore

Chef: *Åke Friberg*

Taiwan

Sandvik Taiwan Ltd., Taiwan

Chef: *Ivo Oja*

Thailand

Sandvik Thailand Ltd., Bangkok

Chef: *Åke Friberg*

Turkiet

Sandvik Istanbul Ticaret Ltd. Şti.,

Istanbul

Chef: *Bülent Tasman*

AUSTRALIEN – NYA ZEELAND

Australien

Sandvik Australia Pty. Ltd., Smithfield

Chef: *Alan S. Bellis*

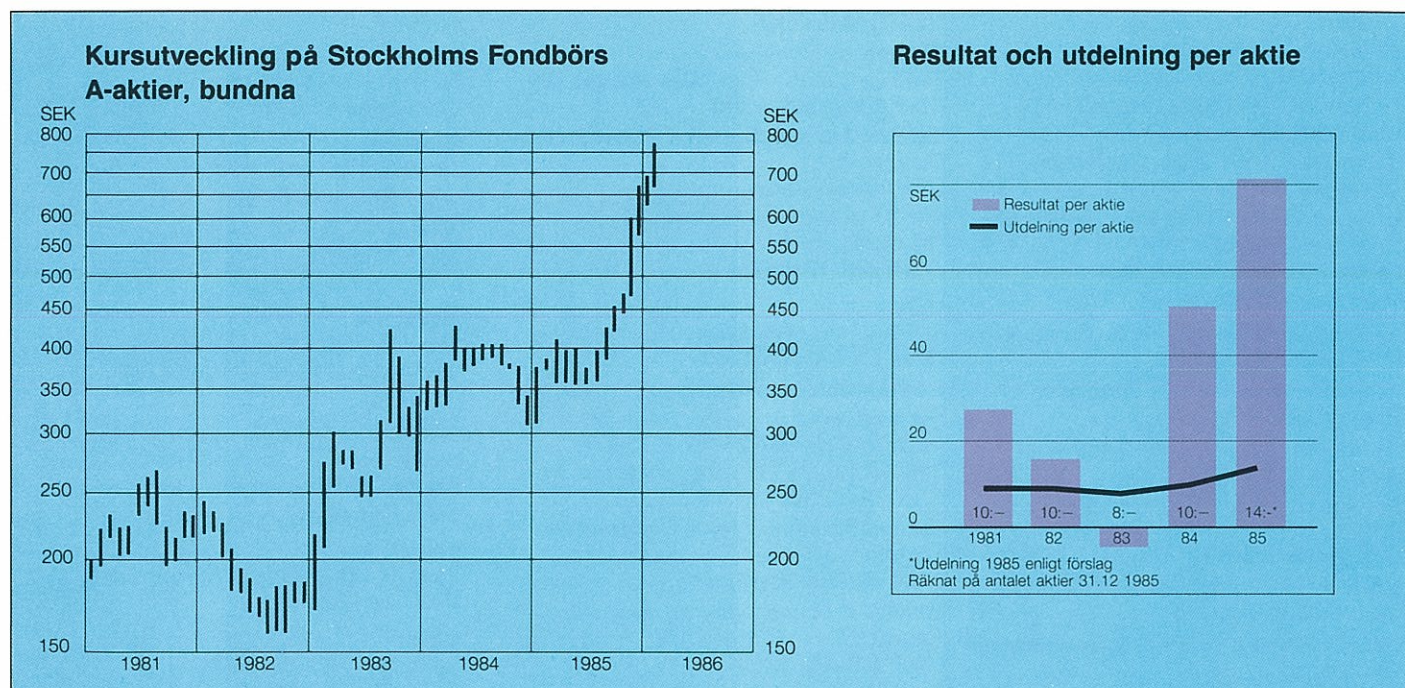
Nya Zeeland

Sandvik New Zealand Ltd., Pakuranga

Chef: *Peter Wells*

Uppgifterna avser april 1986

Sandvik-aktien

Data per aktie, SEK

Beräknat på antalet aktier 31.12.1985	1985	1984	1983	1982	1981
Resultat ¹	82	52	-5	16	27
Resultat ¹ inkl andelar i intresseföretag	84	53	-4	15	28
Resultat ¹ efter full konvertering	80	51	-3	15	26
Resultat efter betald skatt	124	75	-38	18	38
Justerat eget kapital	442	360	311	312	338
Utdelning (1985 enligt förslag)	14	10	8	10	10
Direktavkastning ² , %	2,3	3,1	2,5	5,7	4,5
Utdelningsandel ³ , %	17	19	/	63	36
Börskurser A bundna, årshögsta	665	430	425	245	270
årslägsta	315	310	175	158	188
vid årets slut	625	320	325	175	218
Börskurser B fria, årshögsta	710	435	405	243	280
årslägsta	315	310	180	159	186
vid årets slut	660	320	310	175	215
P/E-tal ⁴	8	6	/	11	8
Börskurs i % av justerat eget kapital ⁵	141	89	105	56	64
Genomsnittligt antal omsatta aktier					
per dag, A bundna	6.566	2.921	4.687	4.913	2.817
B fria	2.656	2.766	1.483	1.569	1.497

¹ Resultat efter beräknad full skatt.

² Utdelning dividerad med börskursen för A-aktier vid årets slut.

³ Utdelning dividerad med resultatet per aktie efter beräknad full skatt.

⁴ Börskursen för A-aktier vid årets slut i relation till resultat per aktie.

⁵ Börskursen för A-aktier vid årets slut i % av justerat eget kapital per aktie.

De största aktieägarna i Sandvik AB (mars 1986)

	I % av röst- värdet	I % av antal aktier
Skanska AB	25,4	21,5
Sparbankernas Aktiefonder	8,1	8,2
Allmänna Pensionsfonden, Fjärde Fondstyrelsen	7,4	6,3
Försäkringsbolaget SPP	5,3	4,5
Handelsbankens Pensionsstiftelse	4,9	4,1
Skandia	4,2	3,5
PKbankens Aktiefonder	3,0	2,6
Skandinaviska Bankens Pensionsstiftelse	2,3	2,0
Trygg-Hansa	1,2	1,6
Arbetsmarknadsförsäkringar Pensionsförsäkrings AB (AMF)	1,2	1,0
Sandviks Aktiesparfond	1,1	1,0

Konvertibla lån

Sandvik har utgivit två konvertibla lån:

1977 upptogs ett konvertibelt lån på 35 MUSD till 6 1/4% ränta. Detta lån kan konverteras 2.1.1978–8.3.1988. Vid full konvertering kommer antalet aktier att öka med 393.536 st eller med 4,1% jämfört med läget den 31.12.1985. Aktiekapitalet kommer att öka med 39 MSEK.

1985 upptogs ett konvertibelt förlagslån på 103 MSEK till 12% ränta riktat till de anställda. Detta lån kan konverteras 1.3.1988–15.3.1992. Vid full konvertering kommer antalet aktier att öka med 241.794 st eller med 2,5% jämfört med läget den 31.12.1985. Aktiekapitalet kommer att öka med 24 MSEK.

Se även not 25 sid. 29.

Aktiernas fördelning i Sandvik AB (mars 1986)

Ägare till antal aktier	Antal aktie- ägare	% av alla aktie- ägare	Äger till- sammans- st aktier	% av aktie- kapitalet	Medeltal aktier per ägare
Högst 500	17.103	96,2	1.089.917	11,2	64
500–1.000	355	2,0	276.720	2,9	779
1.001–10.000	262	1,4	855.049	8,8	3.264
10.001– 100.000	48	0,3	2.095.672	21,6	43.660
Fler än 100.000	12	0,1	5.377.106	55,5	448.092
	17.780	100,0	9.694.464	100,0	545

Analys

Följande företag har under de senaste två åren skrivit företagsanalyser om Sandvik:

Aktiv Placering	PKbanken
Carnegie	Reinheimer Nordberg (US)
Enskilda Securities (UK)	Salomon Brothers (US)
Grievson Grant (UK)	Sparbankernas Aktiefonder
Handelsbanken	Öhman Investkonsult
Jacobson & Ponsbach	

Förslag till aktieuppdelning (split), fondemission och utbyte av fria A-aktier mot fria B-aktier

Styrelsen föreslår bolagsstämman att en aktieuppdelning 4:1 genomföres, att aktiekapitalet höjs genom en fondemission 1:3 samt att ägare till fria A-aktier erbjuds att byta ut dessa mot fria B-aktier.

Se förvaltningsberättelsen sid 16.

Fem år i sammandrag

	1985	1984	1983	1982	1981
Fakturerad försäljning, MSEK	12.560	11.299	10.119	9.312	8.868
Resultat före extraordinära poster, MSEK	1.610	1.013	-179	310	519
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter, MSEK	1.609	940	-776	68	530
Resultat per aktie*, SEK	82	52	-5	16	27
Utdelning per aktie*, (1985 enligt förslag) SEK	14	10	8	10	10
Justerat eget kapital, MSEK	4.248	3.456	2.986	2.998	3.252
Soliditet, %	33	28	26	25	28
Andel riskbärande kapital, %	43	38	36	36	40
Kapitalomsättningshastighet, % ...	93	89	80	75	78
Avkastning på justerat eget kapital efter skatt, %	20,5	15,4	-1,6	4,9	8,4
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	21,3	20,0	6,8	14,0	16,9
Investeringar i anläggningar, MSEK	548	362	295	480	712
Kassaflöde, MSEK	1.185	1.383	804	44	-939
Medelantal anställda	23.905	23.994	25.670	28.608	31.720

* Räknat på antalet aktier vid utgången av 1985

Uppgifterna i tabellen för åren 1983–1985 är grundade på omräkning av utländska dotterbolags redovisning till SEK enligt dagskursmetoden. Uppgifterna för åren 1981–1982 är grundade på omräkning enligt monetary-nonmonetarymetoden.

Definitioner av ovanstående begrepp, se sid 19.

Kompletterande uppgifter per aktie i avsnittet Sandvik-aktien, sid 38.

Sandvik AB, 811 81 Sandviken, telefon 026-26 00 00